

**Uchwała Nr LXIV/271/2010
Rady Gminy
Turobin
z dnia 28 października 2010 roku**

w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Turobin.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) Rada Gminy uchwała, co następuje:

§ 1

1. Uchwała się sporządzoną przez Wójta Gminy Turobin zmianę studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Turobin.
2. Treść ustaleń zmiany studium w zakresie uwarunkowań i kierunków stanowią załączniki nr 1 i 2 do uchwały, będące tekstami ujednoczonymi studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Turobin.
3. Integralną częścią uchwały jest ujednoczony rysunek studium stanowiący załącznik nr 3 do uchwały.
4. Rozstrzygnięcie Rady Gminy o sposobie rozpatrzenia uwag do projektu zmiany studium stanowi załącznik nr 4 do uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Turobin.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY TUROBIN**
Sławomir Szadkowski

Załącznik nr 1
do uchwały Nr LXIV/271/2010
Rady Gminy Turobin
z dnia 28 października 2010 r.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

GMINY TUROBIN

UWARUNKOWANIA ROZWOJU

Tekst ujednolicony

ZAMOŚĆ 1999

Zespół autorski

Główny projektant:

mgr inż. arch. Krystyna Kuśmierz
uprawnienia urbanistyczne nr 1302/93

Zagadnienia środowiska przyrodniczego:

mgr Jolanta Siemaszkiewicz

Zagadnienia społeczno-ekonomiczne:

mgr Jadwiga Ćwik

Zagadnienia funkcjonalno-przestrzenne:

mgr Iliana Zawadzka – Górską

Komunikacja i infrastruktura techniczna:

tech. Lucjan Michalczyk

Opracowanie graficzne:

mgr Anna Popik - Górską

Niniejszy tekst studium zawiera zmiany przyjęte Uchwałą Nr LXIV/271/2010 Rady Gminy Turobin z dnia 28 października 2010 r.

Zmiany studium zostały opracowane przez zespół projektowy Zakładu Projektowo - Budowlanego, Pracowni Projektowo - Studialnej EKO-PLAN w składzie:

ZESPÓŁ AUTORSKI:

KIEROWNIK PRACOWNI: mgr inż. Marek Kozłowski

mgr inż. Marek Kozłowski - główny projektant : nr WA-093
upr. urb. 953/89
biegły z listy MOSZNiL nr 061

mgr inż. Anita Nankiewicz

mgr Gustaw Obel

Jolanta Kulik

Spis treści:

1. Uwarunkowania wynikające z położenia, stanu środowiska oraz stanu zagospodarowania gminy.
  - 1.1. Uwarunkowania wynikające z położenia gminy w regionie.
  - 1.2. Przyrodnicze uwarunkowania rozwoju gminy.
    - 1.2.1. Uwarunkowania wynikające z ochrony środowiska przyrodniczego.
    - 1.2.2. Uwarunkowania wynikające z zasobów i walorów środowiska.
    - 1.2.3. Uwarunkowania wynikające z istniejących przeobrażeń i procesów degradacji środowiska.
  - 1.3. Uwarunkowania kulturowe.
    - 1.3.1. Główne czynniki wpływające na możliwość rozwoju.
    - 1.3.2. Uwarunkowania wynikające z zasobów kulturowych i krajobrazu.
    - 1.3.3. Uwarunkowania wynikające z przekształceń środowiska kulturowego i krajobrazu.
    - 1.3.4. Uwarunkowania wynikające z ochrony środowiska kulturowego i krajobrazu.
  - 1.4. Uwarunkowania demograficzne i społeczne.
  - 1.5. Uwarunkowania wynikające z istniejącego zagospodarowania terenu.
    - 1.5.1. Zasoby mieszkaniowe i wyposażenie w obiekty obsługi mieszkańców.
    - 1.5.2. Wyposażenie w infrastrukturę techniczną.
    - 1.5.3. Systemy komunikacji.
2. Możliwości rozwoju funkcji gospodarczych gminy
  - 2.1. Przemysł.
  - 2.2. Gospodarka rolna.
  - 2.3. Gospodarka leśna.
  - 2.4. Turystyka.

Załączniki:

Nr 1 Wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków

Nr 2 Wykaz obiektów znajdujących się w ewidencji konserwatorskiej.

Nr 3 Ewidencja stanowisk archeologicznych.

Nr 4 Wykaz pomników przyrody.

1. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POŁOŻENIA, STANU ŚRODOWISKA ORAZ STANU ZAGOSPODAROWANIA GMINY

1.1. Uwarunkowania wynikające z położenia gminy w regionie.

- Czynniki pozytywne
  - położenie w strefie oddziaływania historycznego transeuropejskiego korytarza komunikacyjnego północ – południe (Morze Bałtyckie – Morze Czarne) oraz wschód – zachód (Europa Wschodnia – Europa Zachodnia),
  - realizujący się korytarz tranzytowy E - W - proj. droga nr 86 Zosin - Janów Lubelski, istniejąca trasa nr 82 i 842 Dorohusk - Krasnystaw - Kraśnik - Kielce, linia kolejowa LHS,
  - istniejący szlak drogowy nr 835 Lublin - Biłgoraj -Rzeszów – Przemyśl;
  - położenie w Euregionie "Bug" (możliwość rozwoju współpracy społeczno - gospodarczej i naukowo - kulturalnej w ramach zawartych porozumień);
  - dobre połączenie komunikacyjne i niezbyt duża odległość od miasta wojewódzkiego - Lublin, powiatowego - Biłgoraj oraz ośrodków ościennych powiatów (Janów Lubelski, Krasnystaw, Kraśnik, Zamość);
  - położenie w obszarze dość silnie urbanizującym się – Szczebrzeszyn i Zwierzyniec – miasta, Goraj, Frampol, Turobin, Wysokie, Żółkiewka - możliwość odzyskania praw miejskich;
  - występowanie w granicach gminy obszaru Roztocza Zachodniego o dużych walorach przyrodniczych i krajobrazowych predysponującego do rozwoju funkcji turystyki;
- Czynniki negatywne:
  - peryferyjność położenia regionu w stosunku do kraju i krajów Europy Zachodniej - tzw. „Ściana wschodnia"
  - brak bezpośredniego styku z trasą S - 17 Warszawa - Hrebenne.

Uwarunkowania wynikające ze struktury funkcjonalno-przestrzennej

- Czynniki pozytywne
  - wyraźnie wykształcona sieć osiedleńcza – zabudowa zwarta i skupiona pasmowa ułatwiająca realizację infrastruktury społecznej i technicznej,
  - wyraźny, małomiasteczkowy układ urbanistyczny Turobina,
  - występowanie czynników umożliwiających wykształcenie się struktur wielofunkcyjnych;
  - tradycje historyczne i istniejące zainwestowanie Turobina,
  - różnorodność przyrodnicza – dobre gleby, użytki zielone w dolinie Poru, zwarte kompleksy leśne, urozmaicony krajobraz Roztocza Zachodniego.
- Czynniki negatywne
  - monofunkcyjność obszaru - rolnictwo o charakterze surowcowym,
  - słabo rozwinięte funkcje uzupełniające – skupione w większości w miejscowości gminnej,
  - ograniczenie zabudowy wynikające z uwarunkowań przyrodniczych – dolina rzeki Por, duże spadki Roztocza.

1.2. Przyrodnicze uwarunkowania rozwoju gminy.

Przyrodnicze czynniki kształtujące możliwości rozwoju gminy Turobin stanowią:

- zakres prawnej ochrony środowiska przyrodniczego,
- zasoby i walory środowiska oraz warunki fizjograficzne,
- istniejące przeobrażenia i procesy degradacji środowiska.

1.2.1. Uwarunkowania wynikające z ochrony środowiska przyrodniczego

- Na obszarze gminy znajdują się objęte ochroną konserwatorską pomniki przyrody żywej:
    - lipa drobnolistna, m. Zagroble (cmentarz grzebalny),
    - lipa drobnolistna (14) m. Kol. Tarnawa (13 drzew w szpalerze śródpolnym, jedno w parku podworskim),
    - lipa drobnolistna m. Tarnawa (park dworski w sąsiedztwie młyna),
    - lipa drobnolistna (2), jesion wyniosły, brzoza brodawkowata, m. Turobin (cmentarz przykościelny).
  - Większość obszaru gminy charakteryzuje się występowaniem gleb najwyższej jakości, objętych ochroną na mocy Ustawy z dnia 03 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych.
  - Kompleks lasów Roztocza (płd.-zach. część gminy) w projektowanej sieci systemów ekologicznych ECONET – Polska, stanowiący międzynarodowy obszar węzłowy "33M Roztoczańskim" i krajowy korytarz ekologiczny – 64k Wzniesień Urzędowskich.
  - Ponadto w granicach gminy występuje konieczność ochrony:
    - regionalnego korytarza ekologicznego doliny Poru, łączącego się z korytarzem ekologicznym doliny Wieprza - rangi krajowej,
    - kompleksu leśnego w obszarze płn. gminy (Wyniosłość Giełczewska),
    - obszaru Natura 2000 PLH 60040 „Dolina Łętowni”,
    - głównego zbiornika wód podziemnych GWZP - 406 (obszar całej gminy),
    - potencjalnego obszaru Natura 2000 „Guzówka”,
    - projektowanego Gorajskiego Parku Krajobrazowego,
    - projektowanego Roztoczańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu,
    - projektowanego Międzynarodowego Rezerwatu Biosfery „Roztocze” - Puszcza Solska,
    - parków podworskich
- oraz ograniczenia rozwoju na terenach:
- zagrożonych erozją (powyżej 25 % gruntów ornych w krainie Roztocza Zach., oraz na Wyniosłości Giełczewskiej)
  - o dużych spadkach (Roztocza)
  - podmokłych (dolina Poru)

1.2.2. Uwarunkowania wynikające z zasobów i walorów środowiska

Występujące na obszarze gminy zasoby i walory środowiska naturalnego stwarzające zarówno szansę jak i ograniczenia rozwoju poszczególnych funkcji.

• Zasoby wodne.

Zasobność wód podziemnych regionu zamojskiego, w tym gminy Turobin wynosi w przeliczeniu na 1 km² powierzchni – 3,63 m³/godz. Są to ilości duże, w zestawieniu z aktualnym zapotrzebowaniem. Duże zasoby wód podziemnych występują w strefach największych spękań tektonicznych, których przebieg pokrywa się przeważnie z układem dolin rzecznych (dolina Poru), wydajność ujęć w strefach wierzchowin jest mniejsza. Wody podziemne wykazują się wysoką jakością (kl. I b). Główne piętro wodonośne znajduje się w granicach głównego zbiornika wód podziemnych GZWP – 406, który z uwagi na słabą izolację od powierzchni jest podatny na zanieczyszczenia. Obszar zbiornika (cała gmina) powinien być objęty strefą ochronną, narzucającą reżimy zagospodarowania wykluczające lokalizację inwestycji uciążliwych dla środowiska wodnego (beźściołowe fermy hodowlane, wysypiska odpadów i.t.p.) Wody powierzchniowe – rzeka Por odznacza się dość wysoką zasobnością. Istotnym problemem jest stan czystości jej wód. Dolina rzeki stanowi ważne siedliska dla wielu gatunków cennej fauny i flory.

• Zasoby leśne.

Lasy gminy zajmują 18,7 % powierzchni gminy, tworząc zwarte kompleksy w płd. - zach. i płn. części gminy. Kompleks płd. - zach. Lasów Roztoczańskich stanowi jeden z ważniejszych walorów przyrodniczych gminy - ciąg siedliskowy dla fauny leśnej. Z uwagi na naturalność drzewostanów i pełnione funkcje środowiskotwórcze, zapewniające korzystne funkcjonowanie przyrody, w projektowanej sieci ekologicznej Polski kompleks lasów gminy (Roztocze) pełni rolę

korytarza ekologicznego rangi krajowej.

Wielkość zasobów drewna umożliwia ich wykorzystanie gospodarcze, zgodnie z zasadami planowej gospodarki. Lasy Roztocza zasobne są również w zwierzynę łowną (sarny, dziki, jelenie, wilki), co stanowi istotny atut dla turystyki łowieckiej w ramach planowych odstrzałów.

- Rolnicza przestrzeń produkcyjna.

Jednym z istotnych zasobów gminy jest rolnicza przestrzeń produkcyjna, cechująca się wysokimi walorami - 65,4% gleb użytków rolnych zajmują klasy od I - III, prawnie chroniona przed zmianą użytkowania na nierolnicze.

Część gruntów ornych (powyżej 25%) jest w dużym stopniu podatna na erozję, zwłaszcza w obszarze Roztocza Zachodniego (płd. - zach. część gminy). Rejon lessowego Roztocza Zachodniego jest najbardziej zagrożony erozją w skali kraju, podjęcie działań przeciwoerozyjnych na tych terenach jest bardzo pilne.

- Zasoby surowców mineralnych.

Na terenie gminy Turobin występują złoża piasków "Turobin" - pow. złoża 1,52 ha zasoby bilansowe 143 tys. ton – możliwość wykorzystania na potrzeby lokalne. Występujące na większości obszaru gminy utwory lessowe mają potencjalne znaczenie dla ceramiki budowlanej.

- Walory turystyczne.

Tereny o znaczących walorach turystycznych - unikalnej rzeźbie lessowej i zwartych kompleksach leśnych zajmują płd. -zach. obszar gminy - Roztocze Zachodnie. Wymienione walory stanowią atut gminy w promowaniu turystyki, zwłaszcza kwalifikowanej oraz ekoturystyki, przyjaznej dla środowiska przyrodniczego, które jest mało odporne na antropopresję.

1.2.3. Uwarunkowania wynikające z istniejących przeobrażeń i procesów degradacji środowiska

Przeobrażenia i procesy degradacji środowiska naturalnego gminy związane są z: występowaniem procesów erozji

Erozja gleb jest jednym z ważniejszych problemów ekologicznych gminy, występuje na ok. 36,5% ogółu gruntów ornych w stopniu od umiarkowanej do bardzo silnej: erozja umiarkowana dotyczy 18,7% gruntów ornych, średnia 9,9%, silna 6,4% i bardzo silna 1,5%. Erozja o dużym stopniu nasilania występuje szczególnie w płd.- zach. obszarze gminy, w granicach Roztocza Zachodniego (jest to jeden z najbardziej zagrożonych erozją rejonów w kraju).

Negatywne jej skutki widoczne są w rozczłonkowaniu rzeźby terenu (gęstość sieci wąwozów na Roztoczu Zachodnim wynosi powyżej 2 km/km²), powstawaniu uciążliwej mikrorzeźby – lokalnych obniżzeń, skarp, poźłobionych pól oraz degradowaniu żyznych gleb lessowych. W tym obszarze występuje I stopień pilności zagospodarowania wąwozów i 2 stopień pilności ochrony przed erozją powierzchniową. Powoduje to konieczność pilnego podejścia prac zabezpieczających przed erozją, a często zmian zagospodarowania w obrębie terenów erozyjnych.

Degradację jakości wód powierzchniowych i potencjalnym zagrożeniom wód podziemnych przez zanieczyszczenia spowodowane:

- rozproszonym zrzutem ścieków bytowo - gospodarczych z nie skanalizowanych terenów zabudowy mieszkaniowej
- spływy powierzchniowe z obszarów użytkowanych rolniczo
- niewłaściwa eksploatacja wysypiska śmieci (m. Żabno).

Powstrzymanie procesu dalszej degradacji wiąże się z:

- podjęciem przez gminę działań technicznych, zapewniających skanalizowanie jednostek osadniczych i zapewnienie niezbędnego stopnia oczyszczenia
- podjęciem działań w zakresie prawidłowej gospodarki odpadami (ewentualne rozwiązania w ramach nowego powiatu ziemskiego)

zanieczyszczenia gleb

Zanieczyszczenia gleb spowodowane są głównie przez transport samochodowy, skutki tych

zanieczyszczeń są dość lokalne – występują wzdłuż drogi i są proporcjonalne do natężenia ruchu (największe natężenie na trasach nr 835, 848, 48103,48127)

1.3. Uwarunkowania kulturowe

Przy formułowaniu polityki przestrzennej gminy i kierunków zagospodarowania przestrzennego należy uwzględnić uwarunkowania wynikające z zasobów środowiska kulturowego.

1.3.1. Główne czynniki wpływające na możliwość rozwoju

Główne czynniki ukierunkowujące rozwój gminy to:

- zachowanie różnorodności zasobów środowiska kulturowego
- wymagania w zakresie ochrony konserwatorskiej obiektów, zespołów i obszarów zabytkowych
- ochrona wartościowych zasobów środowiska kulturowego krajobrazu ze względu na znaczenie dla zachowania tożsamości kulturowej obszaru
- istniejące zmiany i zagrożenia degradacją zespołów zabytkowych
- kreowanie atrakcyjnego krajobrazu obszaru

1.3.2. Uwarunkowania wynikające z zasobów kultury i krajobrazu

Krajobraz kulturowy gminy Turobin kształtował się już w epoce paleolitu schyłkowego. Najstarszy ślad pobytu człowieka na tym terenie pochodzi z Turobina. Późniejsze liczne ślady osadnictwa należą głównie do kultury pucharów lejkowatych (około 2 700 lat p.n.e.), kultury amfor kulistych, kultury ceramiki sznurowej i pochodzą z Czernięcina, Zabłocia i Turobina. Osadnictwo pradziejowe z wczesnej epoki brązu głównie kultury trzcinieckiej, łużyckiej i mierzanowickiej zarejestrowano w Czernięcinie Poduchownym, Turobinie i Zabłociu. Główny ośrodek osadnictwa nowożytnego koncentrował się w Turobinie leżącym na starym szlaku z Kijowa i Włodzimierza do Krakowa.

Układ przestrzenny Turobina nawiązuje do założeń średniowiecznych i posiada wyraźne cechy miasta renesansowego. Podstawą założenia jest rynek (110x100 m) z ulicami wybiegającymi z jego naroży. Rynek otaczają szachownicowe bloki przecięte ulicami.

Zachowany krajobraz kulturowy obejmuje:

- historyczny układ urbanistyczny
- zespół kościoła parafialnego pw. św. Dominika wraz z drzewostanem
- kaplicę św. Marka i cmentarz Wszystkich Świętych
- kaplicę cmentarną pw. św. Elżbiety i cmentarz rzymskokatolicki
- pozostałości drewnianej zabudowy tradycyjnej mieszkalnej i gospodarczej
- pozostałości zabytkowego drzewostanu na terenie d. Zamczyska i folwarku.

Do wartościowszych układów przestrzenno-krajobrazowych należy zabudowa wsi związanych z osadnictwem w dolinie rzeki: Czernięcin Poduchowny i Główny, Żurawie, Rokitów, Załawcze, Zagroble, i na Roztoczu Zachodnim: Tokary, Huta Turobińska, Gródki. Są to wsie typu łańcuchowego.

W krajobrazie kulturowym gminy wyróżniają się pozostałości zespołów dworsko - parkowych, przy których utrzymała się zabytkowa zielen. Największy powierzchniowo zespół pozostał w Tarnawie Dużej, gdzie zachowały się dwa parterowe budynki, pełniące funkcję dworu, młyn, kuźnia, szopy folwarczne, zabudowania mieszkalne, pozostałości dawnej kompozycji parku.

Kolejny jest zespół w Nowej Wsi (pow. ok. 1,0 ha), gdzie zachowała się część zieleni parkowej przy d. dworze (k. XIX w.) obecnej siedzibie szkoły.

Dalej należy wymienić zespół dawnego folwarku Ordynacji Zamojskiej w Kolonii Guzówka, z k. XIX w., z którego pozostała część zieleni zabytkowej, ok. 1,0 ha i oficyna dworska.

W Turobinie po d. folwarku Ordynacji Zamojskiej pozostała jedynie zielen zabytkowa o pow. ok. 1,0 ha.

Na obszarze gminy istnieją zabytkowe cmentarze rzymskokatolickie w Turobinie (2) i Czernięcinie.

Do najcenniejszych obiektów zabytkowych należy zaliczyć kościół parafialny wraz z dzwonnica i kostnicą w Turobinie.

Na uwagę zasługuje również zespół kościoła parafialnego w Czernięcinie.

Do wysokich walorów krajobrazowych i widokowych należy zaliczyć:

- dolinę rzeki Por wraz z zabudową wsi
- ciąg wierzchołków Roztocza Zachodniego z zabudową wsi.

1.3.3. Uwarunkowania wynikające z przekształceń środowiska kulturowego i krajobrazu

Przeobrażenia środowiska kulturowego Turobina jak i zabudowy wiejskiej następowały w różnych okresach czasu i w różnym natężeniu. Z krajobrazu Turobina zginął zamek i późniejszy folwark, nie istnieje bożnica, cerkiew unicka, ratusz, cmentarz żydowski. Częste pożary i najazdy wroga pustoszyły miasto. Działania okupanta spowodowały prawie całkowitą zagładę ludności żydowskiej, w wyniku których zabrakło woli utrzymania obiektów wyznania judaistycznego. W wyniku przekształceń własnościowych oraz reformy rolnej po II wojnie światowej, degradacji uległy zespoły dworskie. Z zespołów dworskich Ordynacji Zamojskiej utrzymały się jedynie pozostałości w Tarnawie Dużej, Nowej Wsi, Kolonii Guzówka. Nieczytelne w krajobrazie kulturowym gminy są folwarki w Turobinie, Czernięcinie i Żabnie.

Powstała po II wojnie światowej zabudowa murowana ma charakter zabudowy małomiasteczkowej. Jednak typizacja i stosowane formy budownictwa lat siedemdziesiątych i osiemdziesiątych XX wieku nie nawiązują do zabudowy tradycyjnej. Pozostały do chwili obecnej fragmenty zabudowy drewnianej mieszkalnej i gospodarczej głównie na Przedmieściu Szczebrzeszyńskim, ale niestety ulega ona dekapitalizacji w wyniku zużycia technicznego.

Niekorzystne przekształcenia zabudowy przy rynku (realizacja bloków mieszkalno - usługowych, typowego „GS” pawilonu handlowego o podziałach horyzontalnych elewacji, ośrodka zdrowia itp.) oraz zmiana funkcji rynku z targowej na teren zieleni rekreacyjno - wypoczynkowej jak również peryferyjne położenie Turobina względem szlaków komunikacyjnych zmieniły charakter Turobina.

1.3.4. Uwarunkowania wynikające z ochrony środowiska kulturowego i krajobrazu

Na mocy ustawy o ochronie dóbr kultury z dnia 15 lutego 1962 roku ochroną prawną objęte są:

- zespół kościoła parafialnego p.w. św. Dominika w Turobinie
- kaplica p. w. św. Elżbiety wraz z cmentarzem ob. rzymskokatolickim w Turobinie – Zagroble
- cmentarz rzymskokatolicki w Czernięcinie.

W ewidencji konserwatorskiej znajduje się historyczny układ urbanistyczny Turobina XVI/XIX w., a ponadto:

- młyny w Czernięcinie, Olszańce i Tarnawie Duże
- dwa wiatraki koźlaki w Hucie Turobińskiej i Gródkach
- pozostałości zespołów dworsko - parkowych w Kolonii Guzówka, Tarnawie Dużej
- obiekty zabudowy głównie drewnianej
- zagrody w Hucie Turobińskiej, Rokitowie i Wólce Czernięcińskiej oraz pojedyncze obiekty w Czernięcinie, Gaju Czernięcińskim, Gródkach, Nowej Wsi, Rokitowie, Tokarach, Zagroblu i Żurawiu.

W ewidencji stanowisk archeologicznych AZP na obszarze gminy znajduje się łącznie 293 stanowisk w Czernięcinie, Nowej Wsi, Żurawiu, Gaju Czernięcińskim, Wólce Czernięcińskiej, Turobinie, Olszaniec, Zagroblu, Żabnie, Elizówce, Rokitowie, Guzówce Kol. Załawczu, Tarnawie, Zabłociu.

Na mocy ustawy o cmentarzach chroniony jest cmentarz w Gródkach.

- Obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków objęte są ścisłą ochroną konserwatorską i obowiązuje zachowanie w obecnej formie przestrzennej i funkcji. W przypadku podejmowania działań inwestycyjnych wymagane jest zatwierdzenie projektu przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

- Obiekty zabytkowe objęte wzmożoną ochroną powinny być w miarę możliwości zachowane dla utrzymania tożsamości kulturowej obszaru a ich forma winna służyć opracowaniu zasad kształtowania form architektury i budownictwa obszaru.
- Przy realizacji nowej zabudowy należy uwzględnić zasady kształtowania formy nawiązującej do historycznej kompozycji urbanistycznej Turobina i tradycyjnego budownictwa.
- Wszelkie prace ziemne na terenach występowania zaewidencjonowanych stanowisk archeologicznych należy uzgadniać z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków, który określi zasady ochrony zabytków archeologicznych i warunki realizacji planowanych prac.
- Ziemne prace inwestycyjne wykonywane w obszarze stanowisk archeologicznych powinny być prowadzone pod nadzorem archeologicznym, sprawowanym przez uprawnionego archeologa na podstawie pozwolenia konserwatorskiego, a w uzasadnionych przypadkach może wystąpić konieczność wykonywania wyprzedzających badań archeologicznych.
- Obowiązuje ochrona przypadkowo dokonanych znalezisk obiektów i zabytków archeologicznych, poprzez zabezpieczenie znalezisk i miejsca odkrycia oraz zgłoszenia znaleziska do właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków lub wójta gminy.

Z podanej „Informacji ze studium zagospodarowania przestrzennego województwa dla gminy Turobin” wynika, że projektowany jest Zachodnioroztoczański Obszar Chronionego Krajobrazu, który obejmowałby m. Tokary, Huta Turobińska i Gródki. Rozporządzenie Wojewody, które powoła tę formę ochrony określi zakres i zasady ochrony krajobrazu.

1.4. Uwarunkowania demograficzne i społeczne.

Długookresowa analiza zmian liczby ludności gminy wykazuje postępujący ubytek, który w okresie ostatnich 20 lat wyniósł aż 17%. Malejąca ilość urodzeń, bardzo wysoka liczba zgonów (znacznie wyższa niż w obszarach wiejskich regionu) oraz stałe ujemne saldo emigracji kwalifikuje gminę do obszarów o silnej depresji demograficznej. Decyduje również o utrwaleniu deformacji struktur demograficznych.

W strukturze wieku ludności zaznacza się niekorzystnie niski udział ludności w wieku produkcyjnym (zaledwie połowa społeczeństwa) oraz bardzo wysoki udział ludności w wieku emerytalnym (ponad czwarta część społeczeństwa) osiągający wartości jedna z najwyższych w regionie (ok. 27%). Udział ludzi młodych jest bardzo niski i świadczy o niskim biologicznym potencjale rozwojowym ludności.

Współczynnik obciążenia demograficznego wynosi 93,5 co oznacza, że na 100 osób pracujących przypadało aż 93 osoby w wieku nieprodukcyjnym. Jest to jeden z najwyższych wskaźników w regionie.

Sytuację komplikuje fakt, iż na utrzymaniu ludności pracującej jest również znaczna ilość osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku (240 osób, czyli 93% ogółu bezrobotnych).

Główne skupiska ludności to sołectwa: Turobin (1116 osób), Czernięcin Główny (696 osób), Żabno (609 osób). Jest to korzystny czynnik rozwoju z uwagi na koncentrację siły roboczej oraz stosunkowo chłonny rynek zbytu towarów i usług.

Gmina wyludnia się.

Największy ubytek liczby ludności w ciągu ostatnich 10-ciu lat nastąpił w sołectwach: Żurawie (aż o 26%), Tokary (o 15,1%), Żabno (o 15,8%), Kol. Tarnawa (o 18,9%), Tarnawa Duża (o 18%) i Rokitów (o 14,4%).

Spółeczeństwo starzeje się.

Obszarem o najwyższym udziale ludności „starej” jest południowo - środkowa część gminy z sołectwami: Kol. Żabno, Rokitów, Żurawie, Gaj Czernięciński, Czernięcin Poduchowny, Zabłocić,

Gródki II oraz w północnej części Tarnawa Duża w której notuje się najwyższy udział ludności w wieku emerytalnym (aż 29%). Największym problemem natury socjologiczno - ekonomicznej tego obszaru jest wysokie obciążenie ekonomiczne ludności pracującej, opieka socjalna ludzi starych, gospodarstwa porzucone, bez zastępców, nasilające się zjawiska patologii społecznej.

Obszarem o strukturach „młodych” są sołectwa: Elizówka, Guzówka Kolonia, Kol. Żabno, Turobin (26,0% ludzi młodych).

Obecnie problemem tego obszaru jest zapewnienie odpowiedniego poziomu edukacji młodego pokolenia.

W przyszłości znaczny przyrost biologiczny młodych roczników wchodzących w wiek produkcyjny spowoduje konieczność stworzenia nowych miejsc pracy w celu zatrzymania tych roczników na terenie gminy.

Dużym problemem społecznym gminy ograniczającym rozwój jest niski poziom wykształcenia ludności zamieszkałej na wsi. Obecnie aż około 63% ludności dorosłej posiada wykształcenie podstawowe i niepełne podstawowe, 35,2% wykształcenie policealne, średnie zawodowe i średnie ogólnokształcące oraz zasadnicze zawodowe. Jedynie 2,0% posiada wyższe wykształcenie. Sytuacja taka musi ulec radykalnej poprawie, gdyż poziom wiedzy fachowej i przedsiębiorczość osób prowadzących gospodarstwa będą podstawowym czynnikiem rozwoju.

Najtrudniejszym problemem społecznym i ekonomicznym jest bezrobocie o bardzo niekorzystnej strukturze:

- wysoki udział bezrobocia agrarnego wynikającego z niepełnego wykorzystania ludzi w rolnictwie
- duży udział kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych
- bardzo duży udział ludzi młodych (do 34 lat); aż 80% absolwentów szkół dotychczas nigdzie nie pracujących
- niskie kwalifikacje ludności; ok. 33% bezrobotnych to osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz z wykształceniem podstawowym i niepełnym (aż 57 %). W gminie trudności z podjęciem pracy mają również osoby z wykształceniem średnim zawodowym, policealnym i wyższym (aż 34%). Jest to wskaźnik bardzo niekorzystny, odbiegający od przeciętnego dla obszarów wiejskich (23,3%)
- brak przystosowania zawodowego bezrobotnych i młodzieży do wymogów rynku pracy
- duża ilość osób bezskutecznie poszukujących pracy przez okres dłuższy niż rok (ok. 60%)
- malejący udział bezrobotnych zwalnianych z przyczyn dotyczących zakładów pracy (ok. 5,8%)
- rosnący udział zwolnionych indywidualnie oraz pochodzących z sektora prywatnego (40- 46%).

Bezrobocie może stanowić zagrożenie dla dalszego rozwoju ekonomicznego gminy, sprzyjając powstawaniu niedostatku społecznego. Sytuację dodatkowo skomplikuje wejście na rynek pracy w latach 2000 - 2004 roczników wyżu demograficznego.

W przyszłości znaczne zasoby siły roboczej mogą stanowić czynnik sprzyjający rozwojowi pod warunkiem podjęcia działań edukacyjnych nastawionych na potrzeby rozwojowych branż gospodarczych gminy.

O rolniczym charakterze gminy świadczy bardzo wysoki udział zatrudnionych w rolnictwie (ok. 82% czynnych zawodowo).

Poza rolnictwem indywidualnym znalazło zatrudnienie ok. 12,3% czynnych zawodowo z czego ok. 3,5% zatrudnionych jest w przemyśle, 18,9% w handlu oraz ok. 10% w usługach rzemieślniczo - budowlanych.

1.5. Uwarunkowania wynikające z istniejącego zagospodarowania terenu.

1.5.1. Zasoby mieszkaniowe i wyposażenie w obiekty obsługi mieszkańców.

Pod względem charakteru zabudowy poza Turobinem, którego zabudowa ma charakter małomiasteczkowy, pozostałe wsie cechuje zabudowa rolnicza. Standardy powierzchniowe zasobów mieszkaniowych należy uznać za średnio korzystne, gdyż są nieco niższe od średnich dla obszarów wiejskich regionu. Notuje się stopniowo zmiany jakościowe warunków mieszkaniowych (poprawa wskaźników mieszkaniowych i ich wyposażenia w urządzenia infrastruktury technicznej). Niekorzystne uwarunkowania stwarza brak systemów zbiorczych kanalizacji i gazu przewodowego.

Urządzenia obsługi mieszkańców zlokalizowane na terenie gminy mają zasięg lokalny w odniesieniu do administracji, ochrony zdrowia, łączności, kultury i handlu. Wyjątek stanowi obsługa

mieszkańców w zakresie oświaty, która ma charakter ponadlokalny.

W dziedzinie usług publicznych obejmujących szkolnictwo oraz ochronę zdrowia potrzeby mieszkańców są w pełni zaspokajane oraz dostępność do usług jest korzystna. Sieć szkół podstawowych jest wystarczająca, wyposażenie szkół gminnych jest tradycyjną nie dorównuje poziomowi wyposażenia szkół miejskich. Wysokie koszty utrzymania w przeliczeniu na 1 ucznia wynikają z małej ilości uczniów w niektórych szkołach (Nowa Wieś, Elizówka, Rokitów, Tokary, Żabno). W ciągu ostatnich lat nastąpił znaczny spadek ilości dzieci, młodzieży w wieku przedszkolnym i szkolnym. Zjawisko to ma bardzo duży wpływ na sytuację szkół podstawowych oraz przedszkola prowadzone przez gminę. Obecnie ze względu na przeprowadzoną reformę systemu oświaty realizowana jest reorganizacja sieci szkół podstawowych.

Ponadlokalne znaczenie dla obsługi mieszkańców ma szkolnictwo ponadpodstawowe. Kierunki kształcenia szkół zawodowych są ściśle związane ze specyfiką gminy, stanowią dobrą bazę do rozwoju funkcji produkcyjnych gminy. Specjalności zawodowe absolwentów to: technicy w zakresie agronomii i leśnictwa, rolnicy, mechanicy pojazdów silnikowych, piekarze, ciastkarze, kucharze, fryzjerzy. Obecnie występują trudności w zatrudnieniu absolwentów.

Jednocześnie wydaje się, że istnieje potrzeba rozszerzenia istniejących programów nauczania poprzez propagowanie między innymi kierunków: agroturystyka handel, turystyka, przetwórstwo rolno - spożywcze.

Poziom wyposażenia w obiekty ochrony zdrowia jest wyższy w porównaniu z innymi ośrodkami regionu. Obok Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Turobinie działają gabinety prywatne, które w związku z funkcjonowaniem gabinetu USG bardzo pozytywnie świadczy o jakości życia mieszkańców. Ludność gminy korzysta z usług publicznej i prywatnej specjalistycznej służby zdrowia, opieki szpitalnej, badawczo-diagnostycznej i analitycznej w Biłgoraju.

Poziom jakości życia mieszkańców uzupełnia bogata oferta kulturalna Urzędu Gminy w postaci organizowania corocznych dożynek gminnych, działa Gminna Orkiestra Dęta w Żabnie oraz Zespoły Śpiewacze przy Kołach Gospodyń Wiejskich w: Gródkach, Żabnie, Przedmieściu oraz Czernięcinie.

Wyposażenie w usługi komercyjne: bytowe, handlowe, gastronomiczne i rzemiosło regulowane jest przez gospodarkę rynkową. Jest zróżnicowane, w większości jednostek osadniczych występują usługi elementarne. Posiadają one formy rozproszone, a swoim użytkowaniem nawiązują do osadnictwa i odbiorcy.

Wyjątek stanowi ośrodek gminy, w którym wyraźnie wykształcone jest centrum handlowo - usługowe.

Najbardziej dynamiczną sferą usług komercyjnych jest handel liczący ok. 102 różnych jednostek. Największa koncentracja obiektów handlowych występuje w sołectwach: Turobin, Żabno, Olszanka, Rokitów, Tarnawa, Huta. W sołectwach: Elizówka, Kol. Tarnawa, Przedmieście, Załawcze, Olszanka, brak jest obiektów handlowych.

Gminę charakteryzuje również brak obiektów gastronomicznych o wysokim standardzie, kawiarni, barów szybkiej obsługi, bazy noclegowo - hotelowej obsługującej turystów.

Walory krajobrazowe Roztocza Zachodniego stwarzają możliwości rozwoju agroturystyki, małej bazy gastronomicznej, noclegowej pod warunkiem odpowiedniego przystosowania zagrody rolniczej do standardów europejskich.

1.5.2. Wyposażenie w infrastrukturę techniczną.

Elektroenergetyka

Obecny stan zaopatrzenia w energię jest dobry, wszystkie miejscowości gminy posiadają zasilanie trójfazowe 380/220 KV.

- wykonanie przyłączy 3 fazowych do konkretnych gospodarstw zależy tylko od potrzeb właścicieli
- w ramach zgłaszanych wniosków istnieje możliwość rozwoju sieci przez dobudowę trafostacji 15/04 KV
- planowana jest realizacja przez teren gminy linii 400 KV (wariantowe)

Zaopatrzenie w gaz

Gmina nie posiada sieci gazowej. Ze względu na projektowane zasilanie obszaru z gazociągu średnioprężnego wspólnego dla kilku gmin konieczna jest koordynacja planów z sąsiednimi gminami.

Ciepłownictwo

Obecnie do produkcji ciepłej stosowane są przede wszystkim paliwa stałe, zarówno w gospodarstwach indywidualnych jak i obiektach użyteczności publicznej. Perspektywa zasilania gminy gazem stwarza szansę zastosowania gazu ziemnego w celach grzewczych.

Telekomunikacja

Gmina wykorzystwała możliwości rozwoju sieci telekomunikacyjnej.

Gospodarka odpadami

Ważnym problemem stanowiącym zagrożenie dla środowiska jest istnienie dzikiego wysypiska odpadów w Turobinie i niewłaściwa organizacja usuwania odpadów z wiejskich punktów gromadzenia nieczystości. Należy podjąć działania w kierunku:

- pilnej modernizacji gminnego wysypiska odpadów
- organizacji punktów składowania (kontenery i pojemniki) oraz wywozu śmieci na wysypisko po wstępnej segregacji
- porządkowania i rekultywacji terenu dzikich składowisk.

Zaopatrzenie w wodę

Sieć wodociągowa nie obejmuje całego obszaru gminy. Dostępu do wodociągu nie posiadają mieszkańcy wsi Zabłocie i Kolonia Żabno. Należy sieć rozbudować w tym kierunku.

Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków

Rozwój systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków pozostaje daleko w tyle za systemem zaopatrzenia w wodę. Stan ten zagraża skażeniem wód powierzchniowych i podziemnych oraz gleb. Konieczne jest podjęcie działań w kierunku realizacji sieci zbiorczej w Turobinie i oczyszczalni ścieków. Zalecana jest kontrola szczelności zbiorników bezodpływowych na ścieki.

1.5.3. System komunikacji

Obszar gminy położony jest poza głównymi drogami tranzytowymi regionu. Sieć dróg wojewódzkich łącząca większe miejscowości z ośrodkiem gminnym i drogami krajowymi reprezentowana jest przez drogi: nr 835 Przeworsk - Sieniawa -Tarnogród - Biłgoraj - Frampol - Lublin, nr 848 Szczebrzeszyn -Tarnawa Duża.

Istniejące połączenia drogowe umożliwiają współdziałanie gminy w zakresie usług i gospodarki z gminami sąsiednimi. Problemem natomiast jest zły stan nawierzchni dróg (ubytki, koleiny, niedrożne rowy odwadniające, nieczytelne oznakowania pionowe i poziome). W celu sprawnego połączenia gminy wymagane są:

- pilny remont nawierzchni odcinków dróg wojewódzkich
- realizacja brakujących odcinków dróg powiatowych i gminnych
- ulepszenia i stabilizacje dróg gruntowych będących w sieci dróg gminnych.

2. MOŻLIWOŚCI ROZWOJU FUNKCJI GOSPODARCZYCH GMINY.

2.1. Przemysł

- Czynniki sprzyjające rozwojowi
  - wysoka podaż surowców rolnych, stanowiących bazę dla przemysłu spożywczego
  - istniejące zainteresowanie i zasoby gruntów komunalnych (Turobin)
  - wysokie zasoby pracy
  - sąsiedztwo chłonnych rynków zbytu za granicą (Ukraina)
- Czynniki ograniczające możliwości rozwoju
  - brak surowców mineralnych istotnych do eksploatacji przemysłowej
  - ochrona wysokiej jakości gleb przed zmianą użytkowania na cele nierolnicze
  - niska odporność środowiska przyrodniczego na wszelkiego rodzaju skażenia przemysłowe

2.2. Rolnictwo

- Czynniki sprzyjające rozwojowi:
  - korzystna przestrzeń produkcyjna dająca możliwości rozwoju produkcji rolnej
  - warunki naturalne o dużych predyspozycjach do osiągnięcia w produkcji rolnej cech biodynamicznych, atrakcyjnych nie tylko w skali kraju (płd. - zach. Część gminy - Roztocze Zach.)
  - możliwość wprowadzenia pracochłonnych upraw (wykorzystanie zasobów siły roboczej), wymagających czystego środowiska - upraw miododajnych, zielarstwa i.t.p.
  - prywatna własność ziemi, umożliwiającą szybsze dostosowanie się do wymogów gospodarki rynkowej
  - możliwość wykorzystania walorów wsi dla funkcji agroturystyki opartej na bazie gospodarstw wiejskich, jako dodatkowego źródła dochodu dla rolników (zwłaszcza w obszarze Roztocza Zach.)
- Czynniki ograniczające rozwój:
  - niekorzystna struktura agrarna z przewagą gospodarstw małych i średnich, nieefektywnych ekonomicznie
  - występowanie tzw. „szachownicy pól” - utrudniającej właściwe gospodarowanie zasobami gruntów
  - bariera kapitałowa związana z niską opłacalnością produkcji rolnej, ograniczająca możliwość inwestowania w rozwój gospodarstw
  - słabo rozwinięte „otoczenie” rolnictwa (punkty skupu płodów rolnych, drobne przetwórstwo rolno - spożywcze, obsługa techniczna)
  - wysokie bezrobocie utajone, zatrudnienie na 100 ha UR przekracza liczbę 30 osób, przy braku możliwości stworzenia w krótkim czasie alternatywnych miejsc pracy na wsi
  - starzenie się ludności wiejskiej, wysoki udział gospodarstw emerytów i rencistów
  - niskie kwalifikacje zawodowe rolników, zbyt słaba aktywność i inicjatywność ludności wiejskiej
  - bariery ekologiczne
  - podatność powyżej 25% gruntów ornych na erozję (zagrożony głównie obszar Roztocza), wymuszająca stosowanie zabiegów przeciwozyjnych i zmianę sposobu gospodarowania
  - możliwość łatwego skażenia głównego zbiornika wód podziemnych, ograniczająca prowadzenie hodowli w systemie fermowym oraz wielkość hodowli w systemie ściółowym oraz chemizację rolnictwa
  - potrzeba wykonania zabiegów melioracyjnych na ok. 1900 ha UR (380 ha Gr. A i 1520 ha UZ)
  - przeciwwskazania dotyczące powiększania areалу gospodarstw rolnych w obszarze Roztocza Zach., do którego walorów należą urozmaicone krajobrazy drobnopowierzchniowych pól z miedzami i zadrzewieniami.

2.3. Gospodarka leśna

- Czynniki sprzyjające rozwojowi:
  - znaczna zasobność siedlisk umożliwiająca pozyskiwanie surowca drzewnego w ramach planowej gospodarki
  - brak istotnych skażeń środowiska naturalnego, pozwalający na wysoką zdrowotność i żywotność lasów
- Czynniki ograniczające rozwój:
  - konieczność godzenia funkcji produkcyjnych lasów z funkcją ochronną (Roztocze)
  - duże rozdrobnienie prywatnej własności lasów
  - brak uproszczonych planów urzędniowych lasów prywatnych
  - brak wyznaczonej granicy rolno - leśnej umożliwiającej wskazanie obszarów nieprzystdatnych rolniczo do zalesień i zadrzewień.

2.4. Turystyka i wypoczynek.

- Czynniki sprzyjające
  - urozmaicony krajobraz oraz silne urzeźbienie i lesistość Roztocza Zachodniego
  - możliwość rozwoju turystyki kwalifikowanej - piesza, rowerowa, sporty zimowe (narciarstwo, saneczkarstwo), kuligi, lotniarstwo, a także pobytowej – agroturystyka
  - czyste środowisko naturalne - zanieczyszczenia punktowe
  - stosunkowo pod względem sanitarnym czysta rzeka Por – możliwość rozwoju wędkarstwa
  - zwarty kompleks lasów w północnej części gminy - grzybobranie, myślistwo
  - historyczne tradycje Turobina
  - dostępność komunikacyjna
  - wyposażenie w część mediów infrastrukturalnych (wodociągi, telefon)
- Czynniki negatywne
  - brak urządzeń i usług związanych z turystyką (urządzenia dla sportów zimowych, ścieżki i trasy rowerowe i piesze, gastronomia, hotele, motele, schroniska itp.)
  - niepełne wyposażenie w media infrastrukturalne (kanalizacja, gaz)
  - niska estetyka otoczenia
  - brak zainteresowania społeczeństwa rozwojem nowych form zarobkowania.

Załącznik nr 1

Wykaz obiektów i zespołów wpisanych do rejestru zabytków.

W obszarze (d. miasta) Turobina wpisane są do rejestru zabytków:

- Zespół kościoła parafialnego p.w. Św. Dominika, dzwonnica, drzewostan w granicach ogrodzenia i budynek starej plebanii – rej. Zab. A/92:
  - kościół murowany wzniesiony w 1530 roku, powiększony i gruntownie przebudowany w 1620 - 23 przez Jana Wolffa, prawdopodobnie wg. projektu Jana Jaroszewicza, późno renesansowy z elementami późnogotyckimi w murach,
- Kaplica cmentarna Św. Elżbiety - Zab. A/97
  - drewniana, wzniesiona w 1832 roku na cmentarzu rzymskokatolickim, d. także prawosławnym i grekokatolickim. Remontowana w 1867 r. ~~Rej. zab. A/31/97/66 rej.~~
- Kaplica p.w. Sw. Marka rej. Zab. A/98
  - przy ulicy Staszica. Wzniesiona w miejscu kościoła w 1822r, drewniana, parterowa, jednoprzęsłowa.
- Kościół Parafialny p.w. św. Katarzyny wraz z dzwonnica i figurami na cmentarzu kościelnym w Czernięcinie Poduchownym – rej. Zab. ZA/489;
- Cmentarz grzebalny – Czernięcin Poduchowny – rej. Zab. ZA/458
  - rzymskokatolicki w Czernięcinie, czynny. Założony w 1858 roku, kilkakrotnie powiększany, powierzchnia 1,35 ha, układ kwaterowy. Zachowało się około 20 kamiennych nagrobków sprzed 1945r., 2 kopce ziemne, mniejszy usypany w intencji poległych w I wojnie światowej, na nim stoi krzyż na postumencie imitującym kopiec kamieni. Drzewostan: lipy, jesiony, klony, olchy, robinie, wierzby i kasztanowiec.

Załącznik nr 2

Wykaz obiektów znajdujących się w wojewódzkiej ewidencji konserwatorskiej

1. Wiatrak Koźlak – Gródki Pierwsze
2. Wiatrak Koźlak – Huta Turobińska

Zał. nr 3

Ewidencja stanowisk archeologicznych według AZP

Lp.	Nr Obsz. AZP	Nr st/o b	Miejscowość	Nr st/ mie	Gmina	Kultura	Chronologia
1	87-84	1	CZERNEĆCIN GŁ.	1	Turobin		OKR.WCZ.ŚRED.
2	87-84	2	CZERNEĆCIN POD.	1	Turobin	G.CZERNICZ	WCZ.OKE.EB
3	87-84	13	CZERNEĆCIN GŁ.	2	Turobin	?	NEOLIT
4							
5						TRZCINIECKA	II OKR.EB
6						ŁUŻYCKA	EP.BRAŻU
7							OKR.ŚREDNIOW.
8						PRADZIEJOWA	NIEOKREŚLONA
9	87-84	14	CZERNEĆCIN GŁ.	3	Turobin	?	WCZ.OKR.EB
10						ŁUŻYCKA	EP.BRAŻU
11						WCZ.ŚREDN.	VIII-X W.
12						WCZ.ŚREDN.	XII-XIII W.
13						ŚREDNIOW.	XIII-XV W.
14						PRADZIEJOWA	NIEOKREŚLONA
15	87-84	15	CZERNEĆCIN GŁ.	4	Turobin	TRZCINIECKA	II OKR.EB
16						ŁUŻYCKA	EP.BRAŻU
17	87-84	16	CZERNEĆCIN GŁ.	5	Turobin	PRADZIEJOWA	NIEOKREŚLONA
18	87-84	17	CZERNEĆCIN POD.		Turobin	WCZ.ŚREDN.	IX-X W.
19	87-84	18	CZERNEĆCIN POD.	3	Turobin		OKR.ŚREDNIOW
21						PRADZIEJOWA	NIEOKREŚLONA
22	87-84	19	CZERNEĆCIN POD.	4	Turobin	?	WCZ.OKR.EB?
23	87-84	20	CZERNEĆCIN POD.	5	Turobin	PRADZIEJOWA	NIEOKREŚLONA
24	87-84	21	CZERNEĆCIN POD.	6	Turobin	PRADZIEJOWA	NIEOKREŚLONA
25							
26	87-84	22	CZERNEĆCIN POD.	7	Turobin	KAK	NEOLIT
27						MIERZANOW.	I OKR.EB
28						TRZCINIECKA	II OKR.EB
29						ŁUŻYCKA	IV OKR.EB
30						PRZEWORSKA	OWR
31							OKR.WCZ.ŚRED
32							OKR.ŚREDNIOW.
33							OKR.NOWOŻYT.
34						PRADZIEJOWA	NIEOKREŚLONA
35	87-84	23	CZERNEĆCIN POD.	8	Turobin	?	WCZ.OKR.EB
36							OKR.WCZ.ŚRED.
37	87-84	24	CZERNEĆCIN POD.	9	Turobin	ŁUŻYCKA	EP.BR/HALSZT
38	87-84	25	CZERNEĆCIN POD.	10	Turobin	ŁUŻYCKA	EP.BRAŻU
39	87-84	26	CZERNEĆCIN POD.	11	Turobin	ŁUŻYCKA	EP.BRAŻU
40						WCZ.ŚREDN.	IX-X W.

41						WCZ.ŚREDN.	XII-XIII W.
42						PRADZIEJOWA	NIEOKREŚLONA
43	87-84	27	CZERNEĆCIN POD.	12	Turobin	KPL	NEOLIT
44						?	WCZ.OKR.EB
45						TRZCINIECKA	II OKR.EB
46						ŁUŻYCKA	EP.BRAZU
47							OKR.WCZ.ŚREDN.
48							OKR.ŚREDN.
49						PRADZIEJOWA	NIEOKREŚLONA
50	87-84	28	NOWA WIEŚ	1	Turobin	TRZCINIECKA	II OKR.EB
51	87-84	29	NOWA WIEŚ	2	Turobin	KPL?	NEOLIT
52						? WCZ.OKE.EB	
53						TRZCINIECKA	II OKR.EB
54						ŁUŻYCKA	EP.BRAZU
55							OKR.ŚREDNIOW.
56	87-84	30	NOWA WIEŚ	3	Turobin		OKR.ŚREDNIOW.
57						PRADZIEJOWA	NIEOKREŚLONA
58	87-84	31	NOWA WIEŚ	4	Turobin	?	NEOLIT
59						?	WCZ.OKR.EB
60						TRZCINIECKA	II OKR.EB
61						ŁUŻYCKA	IV OKR.EB
62							OKR.WCZ.ŚREDN.
63							OKR.ŚREDNIOW.
64	87-84	32	NOWA WIEŚ	5	Turobin	TRZCINIECKA	II OKR.EB
65						ŁUŻYCKA	EP.BR/HALSZT
66						PRADZIEJOWA	NIEOKREŚLONA
67	87-84	33	NOWA WIEŚ	6	Turobin	WCZ.ŚREDN.	XII-XIII W.
68	87-84	34	NOWA WIEŚ	7	Turobin	ŁUŻYCKA	EP.BRAZU
69	87-84	35	NOWA WIEŚ	8	Turobin		OKR.WCZ.ŚRED.
70							OKR.ŚREDNIOW.
71	87-84	36	NOWA WIEŚ	9	Turobin		OKR.WCZ.ŚRED.
72	87-84	37	NOWA WIEŚ	10	Turobin	TRZCINIECKA	II OKR.EB
73						ŁUŻYCKA	EP.BRAZU
74							OKR.WCZ.ŚREDN.
75							OKR.ŚREDNIOW.
76	87-84	38	NOWA WIEŚ	11	Turobin	?	NEOLIT
77	87-84	39	NOWA WIEŚ	12	Turobin	?	NEOLIT
78	87-84	40	NOWA WIEŚ	13	Turobin		OKR.WCZ.ŚREDN.
79	87-84	41	ŻURAWIE	1	Turobin	?	EP.BRAZU
80	87-84	42	ŻURAWIE	2	Turobin	?	NEOLIT
81						?	WCZ.OKR.EB
82							OKR.WCZ.ŚREDN.
83						PRADZIEJOWA	NIEOKREŚLONA
84	87-84	43	ŻURAWIE	3	Turobin	PRADZIEJOWA	NIEOKREŚLONA
85	87-84	44	ŻURAWIE	4	Turobin	ŁUŻYCKA	EP.BRAZ
							OKR.WCZ.ŚREDN.
87						PRADZIEJOWA	NIEOKREŚLONA
88	87-84	45	ŻURAWIE	5	Turobin	?	WCZ.OKR.EB
89						ŁUŻYCKA	EP.BRAZU
90							OKR.ŚREDNIOW.
91						PRADZIEJOWA	NIEOKREŚLONA
92	87-84	46	ŻURAWIE	6	Turobin	?	WCZ.OKR.EB
93							OKR.WCZ.ŚREDN.
94							OKR.ŚREDNIOW.
95	87-84	47	ŻURAWIE	7	Turobin	PRADZIEJOWA	NIEOKREŚLONA
96	87-84	48	ŻURAWIE	8	Turobin	PRADZIEJOWA	NIEOKREŚLONA

97	87-84	49	GAJ CZERNIEĆ.	1	Turobin	?	NEOLIT
98						STRZYŻOWSKA	I OKR.EB
99						?	WCZ.OKR.EB
100						ŁUŻYCKA	EP.BRAŻU
101							OKR.WCZ.ŚREDN.
102						PRADZIEJOWA	NIEOKREŚLONA
103	87-84	50	GAJ CZERNIEĆ.	2	Turobin	?	WCZ.OKR.EB
104							OKR.WCZ.ŚREDN.
105	87-84	51	GAJ CZERNIEĆ.	3	Turobin	PRADZIEJOWA	NIEOKREŚLONA
106	87-84	52	GAJ CZERNIEĆ.	4	Turobin	PRADZIEJOWA	NIEOKREŚLONA
107	87-84	53	GAJ CZERNIEĆ.	5	Turobin	PRADZIEJOWA	NIEOKREŚLONA
108	87-84	54	GAJ CZERNIEĆ.	6	Turobin	WCZ.ŚREDN.	IX-X W.
109						PRADZIEJOWA	NIEOKREŚLONA
110	87-84	55	GAJ CZERNIEĆ.	7	Turobin	PRADZIEJOWA	NIEOKREŚLONA
111	87-84	56	GAJ CZERNIEĆ.	8	Turobin	TRZCINIEC?	II OKR.EB
112							OKR.WCZ.ŚREDN.
113							OKR.ŚREDNIOW.
114	87-84	57	WÓLKA CZERNIEĆ.	1	Turobin		OKR.WCZ.ŚREDN.
115	87-84	58	WÓLKA CZERNIEĆ.	2	Turobin	PRADZIEJOWA	NIEOKREŚLONA
116	87-84	59	WÓLKA CZERNIEĆ.	3	Turobin	PRADZIEJOWA	NIEOKREŚLONA
117	87-84	60	WÓLKA CZERNIEĆ.	4	Turobin	ŁUŻYCKA	EP.BRAŻU
118						PRADZIEJOWA	NIEOKREŚLONA
119	87-84	61	WÓLKA CZERNIEĆ.	5	Turobin	?	WCZ.OKR.EB
120	87-84	62	WÓLKA CZERNIEĆ.	6	Turobin	PRADZIEJOWA	NIEOKREŚLONA
121	87-84	63	WÓLKA CZERNIEĆ.	7	Turobin	ŁUŻYCKA	V.OKR.EB
122						WCZ.ŚREDN.	X-XII W.
123						WCZ.ŚREDN.	XII-XIII W.
124						PRADZIEJOWA	NIEOKREŚLONA
125	87-84	64	WÓLKA CZERNIEĆ.	8	Turobin	?	WCZ.OKR.EB
126							OKR.ŚREDNIOW
127						PRADZIEJOWA	NIEOKREŚLONA
128	87-84	65	WÓLKA CZERNIEĆ.	9	Turobin	ŁUŻYCKA	EP.BRAŻU
129	87-84	66	WÓLKA CZERNIEĆ.	10	Turobin	?	WCZ.OKR.EB
130	86-83	1	TUROBIN	1	Turobin	PRADZIEJOWA	PALEOLIT SCH.
131							NEOLIT
132	86-83	2	TUROBIN	2	Turobin	PRADZIEJOWA	OKR.RZYM.
133	86-83	3	TUROBIN	3	Turobin	ŚWIDERSKA	
134						MAGDALEŃSKA	
135						PRADZIEJOWA	
136						PRZEWORSKA	
137	86-83	4	OLSZANKA	1	Turobin	PRADZIEJOWA	
138	86-83	5	ZAGROBLE	1	Turobin		1794,1911
139	86-83	6	TUROBIN	4	Turobin		ŚREDN. XVII W.
140	86-83	7	TUROBIN	5	Turobin	W.E.B	
141	86-83	8	TUROBIN	6	Turobin	PRADZIEJOWA	
142	86-83	9	TUROBIN	7	Turobin	PRADZIEJOWA	OKR.RZYM.XVII
143	86-83	10	TUROBIN	8	Turobin	PRADZIEJOWA	BRAŻ

144							WCZ.ŚRED.
145							XVII
146	86-83	11	TUROBIN	9	Turobin	PRADZIEJOWA	
147	86-83	12	TUROBIN	10	Turobin	PRADZIEJOWA	NEOLIT
148						ŁUŻYCKA	BRĄZ
149	86-83	13	TUROBIN	11	Turobin	K.MIERZ.	BRĄZ
150	86-83	14	TUROBIN	12	Turobin	PRADZIEJOWA	
151	86-83	15	TUROBIN	13	Turobin	PRADZIEJOWA	
152	86-83	16	TUROBIN	14	Turobin	P.LEJK.	NEOLIT
153						MIERZANOWICKA	BRĄZ
154	86-83	17	TUROBIN	15	Turobin	PRADZIEJOWA	
155	86-83	18	TUROBIN	16	Turobin	PRADZIEJOWA	
156	86-83	19	TUROBIN	17	Turobin	PRADZIEJOWA	NEOLIT
157	86-83	20	TUROBIN	18	Turobin	PRADZIEJOWA	
158	86-83	21	TUROBIN	19	Turobin	W.E.B.	
159	86-83	22	TUROBIN	20	Turobin	PRADZIEJOWA	WCZ.ŚREDN.
160	86-83	23	TUROBIN	21	Turobin	PRADZIEJOWA	
161	86-83	24	TUROBIN	22	Turobin	P.LEJK	NEOLIT
162						W.E.B.	BRĄZ
163						ŁUŻYCKA	WCZ.ŚREDN.
164						PRADZIEJOWA	
165	86-83	25	TUROBIN	23	Turobin	PRADZIEJOWA	
166	86-83	26	TUROBIN	24	Turobin	PRADZIEJOWA	XVI,XVII
167	86-83	27	TUROBIN	25	Turobin	PRADZIEJOWA	XVI,XVII
168	86-83	28	TUROBIN	26	Turobin	PRADZIEJOWA	
169	86-83	29	TUROBIN	27	Turobin	PRADZIEJOWA	
170	86-83	30	TUROBIN	28	Turobin	PRADZIEJOWA	
171	86-83	31	TUROBIN	29	Turobin	PRADZIEJOWA	
172	86-83	32	ŻABNO KOL.	1	Turobin	W.E.B.	
173						PRADZ.	
174	86-83	33	ŻABNO KOL.	2	Turobin	PRADZIEJOWA	NEOLIT
175	86-83	34	ŻABNO KOL.	3	Turobin	TRZCINIECKA	BRĄZ
176	86-83	35	ŻABNO KOL.	4	Turobin	PRADZIEJOWA	NEOLIT
						MIERZANOWIC.	BRĄZ
177	86-83	36	ŻABNO KOL.	5	Turobin	PRADZIEJOWA	
178	86-83	37	ŻABNO KOL.	6	Turobin	PRADZIEJOWA	
179	86-83	38	ŻABNO KOL.	7	Turobin	PRADZIEJOWA	NEOLIT
180							BRĄZ
181							ŚREDNIOW.
182	86-83	39	ŻABNO KOL.	8	Turobin	C.W.	NEOLIT
183						TRZCINIECKA	BRĄZ
184	86-83	40	ŻABNO KOL.	9	Turobin	PRADZIEJOWA	NEOLIT
185						MIERZANOWIC.	BRĄZ
186						TRZCINIECKA	ŚREDN.
187	86-83	41	ŻABNO KOL.	10	Turobin	MIERZANOWIC.	BRĄZ
188							ŚREDNIOW
189	86-83	42	ŻABNO KOL.	11	Turobin	PRADZIEJOWA	
190	86-83	43	ŻABNO KOL.	12	Turobin	PRADZIEJOWA	
191	86-83	44	ŻABNO KOL.	13	Turobin	PRADZIEJOWA	
192	86-83	45	ŻABNO KOL.	14	Turobin	W.E.B.	
193						PRADZIEJOWA	
194	86-83	46	ŻABNO KOL.	15	Turobin	PRADZIEJOWA	XV
195	86-83	47	ŻABNO KOL.	16	Turobin	PRADZIEJOWA	
196	86-83	48	ŻABNO KOL.	17	Turobin	W.C.B.	BRĄZ
197							WCZ.ŚREDN.
198	86-83	49	ŻABNO KOL.	18	Turobin	PRADZIEJOWA	
199	86-83	50	ŻABNO KOL.	19	Turobin	PRADZIEJOWA	

200	86-83	51	ŻABNO KOL.	20	Turobin	PRADZIEJOWA	
201	86-83	52	ŻABNO KOL.	21	Turobin	PRADZIEJOWA	
202	86-83	53	CZERNIĘCIN GŁ.	6	Turobin	PRADZIEJOWA	
203	86-83	54	CZERNIĘCIN GŁ.	7	Turobin	PRADZIEJOWA	NEOLIT
204	86-83	55	CZERNIĘCIN GŁ.	8	Turobin		
205	86-83	56	CZERNIĘCIN GŁ.	9	Turobin	MIERZANOWIC. PRADZIEJOWA	BRĄZ
206							
207	86-83	57	CZERNIĘCIN GŁ.	10	Turobin	PRADZIEJOWA	NEOLIT
208	86-83	58	ELIZÓWKA	1	Turobin	PRADZIEJOWA	
209	86-83	59	ELIZÓWKA	2	Turobin	PRADZIEJOWA	NEOLIT
210	86-83	60	ELIZÓWKA	3	Turobin	PRADZIEJOWA	
211	86-83	61	ELIZÓWKA	4	Turobin	W.E.B.	
212						TRZCINIECKA	BRĄZ
213						PRADZIEJOWA	
214	86-83	62	ELIZÓWKA	5	Turobin	PRADZIEJOWA	
215	86-83	63	ELIZÓWKA	6	Turobin	PRADZIEJOWA	
216	86-83	64	ELIZÓWKA	7	Turobin	PRADZIEJOWA	
217	86-83	65	ELIZÓWKA	8	Turobin	PRADZIEJOWA	
218	86-83	66	ELIZÓWKA	9	Turobin	TRZCINIECKA	BRĄZ ŚREDNIOW.
219							
220	86-83	67	ELIZÓWKA	10	Turobin	MIERZANOWIC.	BRĄZ ŚREDN.
221	86-83	68	ELIZÓWKA	11	Turobin	PRADZIEJOWA	NEOLIT
222	86-83	69	ELIZÓWKA	12	Turobin	PRADZIEJOWA	XVII
223	86-83	70	ROKITÓW	1	Turobin	PRADZIEJOWA	
224	86-83	71	ROKITÓW	2	Turobin	PRADZIEJOWA	
225	86-83	72	ROKITÓW	3	Turobin	PRADZIEJOWA	XVI,XVII
226	86-83	73	ROKITÓW	4	Turobin	PRADZIEJOWA	
227	86-83	74	GUZÓWKA KOL.	1	Turobin	PRADZIEJOWA	
228	86-83	75	GUZÓWKA KOL.	2	Turobin		
229	86-83	76	GUZÓWKA KOL.	3	Turobin		
230	86-83	77	GUZÓWKA KOL.	4	Turobin	PRADZIEJOWA	
231	86-83	78	GUZÓWKA KOL.	5	Turobin	PRADZIEJOWA	ŚREDNIOW
232	86-83	79	GUZÓWKA KOL.	6	Turobin	W.E.B.	ŚREDNIOW
233						PRADZIEJOWA	
234	86-83	80	ŻABNO	1	Turobin	PRADZIEJOWA	
235	86-83	81	ŻABNO	2	Turobin	PRADZIEJOWA	
236	86-83	82	ŻABNO	3	Turobin	PRADZIEJOWA	
237	86-83	83	ŻABNO	4	Turobin	PRADZIEJOWA	ŚREDNIOW
238	86-83	84	ŻABNO	5	Turobin	PRADZIEJOWA	BRĄZ
239	86-83	85	ŻABNO	6	Turobin	PRADZIEJOWA	
240	86-83	86	ŻABNO	7	Turobin	PRADZIEJOWA	
241	86-83	87	ŻABNO	8	Turobin	PRADZIEJOWA	
242	86-83	88	ŻABNO	9	Turobin	PRADZIEJOWA	BRĄZ WCZ.ŚREDN. ŚREDNIOW.
243							
244							
245	86-83	89	ŻABNO	10	Turobin	PRADZIEJOWA	
246	86-83	90	ZAGROBLE	2	Turobin	ŁUŻYCKA PRADZIEJOWA	BRĄZ ŚREDNIOW
247							
248	86-83	91	ZAGROBLE	3	Turobin	PRADZIEJOWA	
249	86-83	92	ZAGROBLE	4	Turobin	W.E.B.	
250						PRADZIEJOWA	OKR.RZYM. W.ŚREDN.
251							
252	86-83	93	ZAGROBLE	5	Turobin	PRADZIEJOWA	NEOLIT
253						MIERZANOWIC.	BRĄZ
254						TRZCINIECKA	W.ŚREDN.
255						ŁUŻYCKA	
256	86-83	94	ZAGROBLE	6	Turobin	PRADZIEJOWA	ŚREDN.,XVII

257	86-83	95	ZAŁAWCZE	1	Turobin	PRADZIEJOWA	ŚREDN.,XVII
258	86-83	96	ZAŁAWCZE	2	Turobin	PRADZIEJOWA	
259	86-83	97	OLSZANKA	2	Turobin	PRADZIEJOWA	
260	86-83	98	OLSZANKA	3	Turobin	W.E.B.	BRAŻ
262						PRADZIEJOWA	W.ŚREDNIOW
263	86-83	99	OLSZANKA	4	Turobin	PRADZIEJOWA	
264	86-83	100	OLSZANKA	5	Turobin	PRADZIEJOWA	
265	86-83	101	OLSZANKA	6	Turobin	PRADZIEJOWA	
266	86-83	102	TARNAWA MAŁA	1	Turobin	W.E.B.	ŚREDNIOW
267						PRADZIEJOWA	
268	86-83	103	TARNAWA MAŁA	2	Turobin	ŁUŻYCKA	BRAŻ
269	86-83	104	TARNAWA MAŁA	3	Turobin	PRADZIEJOWA	BRAŻ
270	86-83	105	TARNAWA MAŁA	4	Turobin	ŁUŻYCKA	BRAŻ
271	86-83	106	TARNAWA MAŁA	5	Turobin	PRADZIEJOWA	
272	86-83	107	TARNAWA MAŁA	6	Turobin	W.C.B.	
273	86-83	108	TARNAWA MAŁA	7	Turobin	PRADZIEJOWA	NEOLIT
274						MIERZANOWIC.	BRAŻ
275	86-83	109	TARNAWA MAŁA	8	Turobin	PRADZIEJOWA	
276	86-84	47	ZABŁOCIE	1	Turobin	K.PUCH.LEJK.	NEOLIT
277						NIEOKREŚLONA	BRAŻ
278							XVIII-XIX W.
279	86-84	48	ZABŁOCIE	2	Turobin	NIEOKREŚLONA	NEOLIT
280							BRAŻ
281	86-84	49	ZABŁOCIE	3	Turobin	NIEOKREŚLONA	NEOLIT
282							BRAŻ
283	86-84	50	ZABŁOCIE	4	Turobin	NIEOKREŚLONA	NEOLIT
284							BRAŻ
285	86-84	51	ZABŁOCIE	5	Turobin	TRZCINIECKA	W.BRAŻ
286	86-84	52	ZABŁOCIE	6	Turobin	NIEOKREŚLONA	W.BRAŻ
287	86-84	53	ZABŁOCIE	7	Turobin		
288	86-84	54	ZABŁOCIE	8	Turobin	NIEOKREŚLONA	NEOLIT
289						TRZCINIECKA	W.BRAŻ
290	86-84	55	ZABŁOCIE	9	Turobin	MIERZANOWIC.	W.BRAŻ
291						PRADZIEJOWA	
292	86-84	56	ZABŁOCIE	10	Turobin	NIEOKREŚLONA	NEOLIT
293	86-84	57	ZABŁOCIE	11	Turobin	MIERZANOWIC.	W.BRAŻ
294						PRADZIEJOWA	
295	86-84	58	ZABŁOCIE	12	Turobin	PRADZIEJOWA	
296	86-84	59	ZABŁOCIE	13	Turobin	TRZCINIECKA	W.BRAŻ
297	86-84	60	ZABŁOCIE	14	Turobin	MIERZANOWIC.	W.BRAŻ
298							XVIII W.

ZARZĄD GMINY TUROBIN

Załącznik nr 2
do uchwały Nr LIXIV/271/2010
Rady Gminy Turobin
z dnia 28 października 2010 r.

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY
TUROBIN**

KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Tekst ujednolicony

ZAMOŚĆ 1999 R.

ZESPÓŁ AUTORSKI:

GŁÓWNY PROJEKTANT: mgr inż. arch. Krystyna Kuśmierz
uprawnienia urbanistyczne nr 1302/93

ZESPÓŁ AUTORSKI: mgr Jolanta Siemaszkiewicz
mgr Jadwiga Ćwik
mgr Iliana Zawadzka – Górską
tech. bud. Lucjan Michalczyk
mgr Anna Popik – Górską

Niniejszy tekst studium zawiera zmiany przyjęte Uchwałą Nr LXIV/271/2010 Rady Gminy Turobin z dnia 28 października 2010 r.

Zmiany studium zostały opracowane przez zespół projektowy Zakładu Projektowo - Budowlanego, Pracowni Projektowo - Studialnej EKO-PLAN w składzie:

ZESPÓŁ AUTORSKI:

KIEROWNIK PRACOWNI: mgr inż. Marek Kozłowski

mgr inż. Marek Kozłowski - główny projektant : nr WA-093
upr. urb. 953/89
biegły z listy MOSZNiL nr 061

mgr inż. Anita Nankiewicz

mgr Gustaw Obel

Jolanta Kulik

SPIS TREŚCI:

- I. USTALENIA OGÓLNE.
- II. CELE ROZWOJU GMINY.
- III. POLITYKA OSIĄGANIA CELÓW.
  - 1. Prognozy demograficzne oraz polityka zmniejszania potencjalnych napięć na rynku pracy.
  - 2. Kierunki ochrony wartości i zasobów środowiska przyrodniczego.
  - 3. Kierunki i zasady ochrony dóbr kultury.
  - 4. Kierunki kształtowania terenów zabudowy.
  - 5. Kierunki i zasady gospodarowania gruntami i rynkiem nieruchomości.
  - 6. Kierunki i zasady rozwoju infrastruktury społecznej.
  - 7. Kierunki i zasady rozwoju przedsiębiorczości i wytwórczości.
  - 8. Kierunki i zasady rozwoju rolnictwa i jego otoczenia.
  - 9. Kierunki i zasady rozwoju leśnictwa.
  - 10. Kierunki i zasady zagospodarowania turystycznego.
  - 11. Kierunki rozwoju komunikacji.
  - 12. Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej i komunalnej.
- IV. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.
- V. INSTRUMENTY REALIZACJI POLITYKI PRZESTRZENNEJ.

Aneks nr 1 – Ewidencja pomników przyrody.

Aneks nr 2 – Wykaz obiektów i zespołów wpisanych do rejestru zabytków.

Aneks nr 3 – Wykaz obiektów znajdujących się w ewidencji konserwatorskiej i ewidencja stanowisk archeologicznych według AZP.

I. USTALENIA OGÓLNE.

1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego sporządza się w celu określenia polityki przestrzennej gminy (art.6 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. o zagospodarowaniu przestrzennym wraz z późniejszymi zmianami; tekst jednolity Dz. U. Nr 15 póź. 139 z 1999r.)
  - Studium nie jest przepisem gminnym (art. 6 ust. 7), służy do osiągania celów stawianych wobec zagospodarowania przestrzennego (art. 1 ust. 2), nie może jednak wyrażać ustaleń zastrzeżonych dla przepisów gminnych (plan miejscowy), ani też nie może stanowić podstawy prawnej dla decyzji administracyjnych (art. 6 ust. 7).
- 1.1. Zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego są zgodne z założeniami Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, która utrzymała obowiązek opracowania studium zachowując jego wysoką rangę jako dokumentu planistycznego określającego politykę przestrzenną gminy wyznaczającego ogólne zasady gospodarowania oraz kierunki rozwoju struktury funkcjonalno - przestrzennej gminy zgodnie z art 10. w/w ustawy.
2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Turobin, zwane dalej studium, dotyczy obszaru w granicach administracyjnych gminy.
- 2.1. Zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Turobin, zwane dalej studium, dotyczy obszaru w granicach administracyjnych gminy.
3. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Turobin uwzględnia informacje zawarte w koncepcji studium zagospodarowania przestrzennego województwa zamojskiego (art. 6 ust. 2) przekazane przez Urząd Wojewódzki w Zamościu – Wydział Gospodarki Przestrzennej I. dz. GP.III.7322/83/98 z dnia 30 grudnia 1998r., według których:

Gmina Turobin znajduje się w dwu jednostkach :

  - jednostce aktywności gospodarczej w oparciu o najwyższe walory rolniczej przestrzeni produkcyjnej, predysponowanej do rozwoju produkcji żywności i biznesu rolnego (północno-wschodnia część gminy),
  - jednostce aktywizacji w oparciu o wysokie walory przyrodnicze i kulturowe, predysponowanej do rozwoju funkcji ekologicznej z udziałem funkcji komplementarnych (północno-zachodnia, zachodnia i południowo-zachodnia część gminy).

Określono następujące kierunki polityki przestrzennej :

  - ochrona związana głównie z wartościami przyrodniczymi i kulturowymi, obejmująca swoim zasięgiem obszary znajdujące się w krajowym systemie ekologicznym,
  - zachowanie istniejących form zagospodarowania (dotyczy terenów leśnych i dolin rzecznych),
  - organizacja krajowego zagłębia żywności i biznesu rolnego (obejmuje kompleks gleb w północnej, północno-wschodniej i wschodniej części gminy),
  - aktywizacja działań związanych z rozwojem turystyki i wypoczynku (Roztocze Zachodnie).

W zakresie potencjalnych ponadlokalnych zadań inwestycyjnych znajdują się :

  - modernizacja drogi nr 835 relacji Lublin – Biłgoraj – Przeworsk docelowo do parametrów III kl. technicznej,
  - modernizacja do pełnych parametrów IV kl. technicznej drogi nr 848 relacji Tarnawa – Szczebrzeszyn,
  - modernizacja drogi nr 48 129 Kolonia Guzówka – Elizówka do drogi nr 48 127 do parametrów IV kl. technicznej i przełożenie na jej szlak trasy drogi nr 848,
  - modernizacja dróg powiatowych do pełnych parametrów V kl. technicznej z urządzeniem odcinków w przekroju półulicznym lub ulicznym w obszarach zabudowanych,
  - realizacja odcinka linii napowietrznej dwutorowej 400 kV relacji Zamość – Jarosław – Rzeszów,
  - przeprowadzenie odgałęzienia gazociągu wysokiego ciśnienia od Izbicy w kierunku zachodnim do Wysokiego i realizacja stacji redukcyjnej I stopnia na północ od Turobina.
- 3.1. Zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Turobin uwzględniają ustalenia zawarte w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego, zatwierdzonego uchwałą Nr XLV/597/02 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 29 lipca 2002 r.
4. Ustalenia studium zawarte są w niniejszym tekście studium oraz w rysunku studium,

stanowiącym załącznik nr 2 do uchwały. Ustalenia studium określają:

- cele rozwoju sprecyzowane dla całego obszaru gminy,
- kierunki działań prowadzące do osiągnięcia celów z uwzględnieniem demograficznych, przyrodniczych, kulturowych, społecznych, gospodarczych, infrastrukturalnych i obronnych aspektów rozwoju gminy,
- kierunki zagospodarowania przestrzennego określone w odniesieniu do stref polityki przestrzennej,
- tereny i obszary dla których sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jest obowiązkowe (art.6 ust.5 pkt.7 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. o zagospodarowaniu przestrzennym).

II. CELE ROZWOJU GMINY.

Cele rozwoju gminy zostały sprecyzowane w „Strategii rozwoju gminy Turobin”.

1. Głównym celem rozwoju jest pełne wykorzystanie zasobów gminy dla jego rozwoju ekonomicznego i poprawy jakości życia mieszkańców.
2. Cele strategiczne :
  - wykorzystanie potencjału ludzkiego, zasobów naturalnych i gospodarczych dla rozwoju przedsiębiorczości stymulujących wzrost gospodarczy gminy,
  - uaktywnienie społeczeństwa do podejmowania działań na rzecz poprawy jakości życia,
  - ochrona środowiska przyrodniczego przy jednoczesnym racjonalnym wykorzystaniu dla równoważnego rozwoju obszaru.
3. Cele operacyjne :

Cele przyrodnicze:

- utrzymanie i wykorzystanie różnorodności zasobów przyrody,
- ochrona gleb przez odpowiednią meliorację wodną, zapobieganie erozji i rekultywację obszarów zdegradowanych,
- ochrona wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniem zrzutami ścieków i powierzchniowymi spływami z terenów rolnych,
- ochrona i odpowiednie wykorzystanie istniejących zasobów surowców mineralnych,
- racjonalna gospodarka leśna w lasach prywatnych i zwiększenie lesistości gminy,
- rozszerzenie prawnej ochrony wartościowych przyrodniczo obiektów i terenów.

Cele kulturowe:

- zachowanie tożsamości kulturowej obszaru poprzez utrzymanie wartościowych zasobów środowiska kulturowego,
- rozwój wartości kultury lokalnej podnoszący atrakcyjność gminy,
- poprawa estetyki otoczenia zarówno poszczególnych siedlisk jak całości obszaru.

Cele społeczne:

- podniesienie poziomu wykształcenia społeczeństwa,
- obniżanie bezrobocia i przeciwdziałanie postępującemu ubożeniu mieszkańców,
- wzrost przedsiębiorczości mieszkańców i aktywizacja rynku pracy,
- wzrost poziomu wszechstronnej obsługi ludności (głównie w zakresie oświaty, ochrony zdrowia i opieki społecznej, usług komercyjnych),
- tworzenie warunków dla rozwoju budownictwa mieszkaniowego, przy zachowaniu podstawowych standardów wyposażenia w infrastrukturę techniczną i komunalną stosownie do występujących potrzeb w zakresie zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków, dostaw gazu i gospodarki odpadami,
- zapewnienie sprawnej i bezpiecznej obsługi komunikacyjnej gminy w zakresie poprawy stanu technicznego dróg wszystkich kategorii i obniżenia uciążliwości transportu mieszkańcom Turobina,
- zapewnienie bezpieczeństwa publicznego.

Cele ekonomiczne:

- stymulacja rozwoju rolnictwa poprzez zmianę struktury gospodarstw, tworzenie warunków do wykorzystania wysokiej jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej i produkcję surowca o wysokiej jakości,
- rozwój lokalnego rynku pracy na bazie istniejących zasobów terenowych i kubaturowych poprzez:
  - stworzenie ułatwień lokalizacyjnych i finansowych dla rozszerzenia działalności,
  - wprowadzenie nowych funkcji pozarolniczych i otoczenia rolnictwa,
  - wspieranie rozwoju różnych form działalności usługowej, produkcyjnej, turystyki i wypoczynku,
- utrzymanie gospodarki leśnej.

Cele przestrzenne:

- racjonalne wykorzystanie zasobów przyrodniczych, społecznych i gospodarczych dla rozwoju gminy,
- uporządkowanie funkcjonalno-przestrzenne oraz poprawa wizerunku gminy,
- kształtowanie harmonijnego krajobrazu kulturowego,
- eliminowanie istniejących kolizji przestrzennych.

Cele z zakresu obronności i bezpieczeństwa państwa:

- zdolność obrony państwa,
- rozwój systemów zapobiegających awariom i klęskom żywiołowym.

III. POLITYKA OSIĄGANIA CELÓW.

1. PROGNOZY DEMOGRAFICZNE ORAZ POLITYKA ZMNIEJSZANIA POTENCJALNYCH NAPIĘĆ NA RYNKU PRACY.

Uwzględniając diagnozę stanu istniejącego i uwarunkowania rozwoju gminy określono prognozy demograficzne przyjmując hipotetyczne założenia określenia przyrostu naturalnego i salda migracji.

Założenia programowe.

Utrzymanie aktualnego, ujemnego przyrostu naturalnego na poziomie 8% do 10%, ujemne saldo migracji na poziomie ok. 20 osób rocznie.

Liczba ludności uległaby systematycznemu spadkowi (dynamika ok. 97%), 2004 rok – ok. 7300 osób, 2006 rok – ok. 7100 osób, 2010 rok – ok. 6800 – 7000 osób. Przesłanką wyboru powyższego wariantu jest utrzymująca się wieloletnia przewaga ubytku migracyjnego i ujemnego przyrostu naturalnego. Proces ten przeważa nad możliwościami reprodukcyjnymi ludności i w najbliższym okresie nie daje szans na odwrócenie tej niekorzystnej tendencji.

W perspektywie zahamowanie procesu wyludnienia wsi może stać się realne w przypadku wykorzystania przez gminę wszystkich atutów i możliwości rozwoju, szczególnie związanych z występowaniem obszarów o znaczących walorach turystycznych (Roztocze Zachodnie), a także wzbogacenie obszaru gminy o funkcje pozarolnicze.

Efektom tych przemian będzie podniesienie atrakcyjności gospodarczej i warunków życia ludności przyciągającej przede wszystkim ludzi młodych, dynamicznych.

W strukturze wiekowej ludności przewiduje się następujące tendencje :

	Stan istniejący	Perspektywa
Wiek przedprodukcyjny	21,5	23,0
Wiek produkcyjny	51,7	53,0
Wiek poprodukcyjny	26,8	24,0

Udział poszczególnych grup wiekowych w ogólnej liczbie ludności (liczby bezwzględne):

	Stan istniejący	Perspektywa
- liczba dzieci w wieku 0-2 lata	207	180
- liczba dzieci w wieku 3-6 lat	359	330
- liczba dzieci w wieku 7-13 lat	650	620
- liczba młodzieży w wieku 14-17 lat	402	390
- liczba ludności w wieku produkcyj.	4169	3800
- liczba ludności w wieku poprodukcyj.	1730	1680.

Niewielki przyrost liczby ludności w wieku podejmowania pierwszej pracy będzie mieć wpływ na kształtowanie się lokalnego rynku pracy i wymagać będzie wysokiej aktywizacji gospodarczej, stworzenia nowych miejsc pracy poza rolnictwem, głównie w sferze produkcji i usług (w tym obsługi turystyki). Napływ na rynek pracy absolwentów szkół ponadpodstawowych stanowić może z jednej strony czynnik aktywizujący i dynamizujący rozwój gospodarczy, z drugiej zaś utrudniać może szybkie ograniczenie bezrobocia. W ogólnej tendencji oznaczać będzie podniesienie poziomu wykształcenia społeczeństwa koniecznego do przystosowania się i działania w warunkach gospodarki rynkowej.

Wpłynie również na szybkie i oczekiwane przekształcenia obszarów wiejskich w wieś wielofunkcyjną.

Natomiast utrzymanie nadal na wysokim poziomie liczby ludności w wieku poprodukcyjnym oznaczać będzie wzrost obciążeń ekonomicznych ludności w wieku produkcyjnym oraz budżetu gminy (wzrost świadczeń na pomoc społeczną). Tym samym rzutować będzie na poziom życia.

Ograniczenie bezrobocia będzie trudne do osiągnięcia z powodu nakładania się: procesów demograficznych (przewidywany wyż demograficzny), działań restrukturyzacyjnych oraz wysokiego bezrobocia utajonego. Skorelowane będzie ze wzrostem gospodarczym oraz właściwą strukturą rynku pracy:

- powinien nastąpić wzrost podaży miejsc pracy w sektorach bardziej kreatywnych dochodowo (sektor II - przetwórstwo rolno-spożywcze, sektor III - usługi), oraz znaczne zmniejszenie zatrudnienia w sektorze I – rolnictwo,
- rozwój usług z zakresu obsługi ruchu turystycznego w zakresie bazy noclegowej, gastronomicznej, rozrywkowej, sportowo-rekreacyjnej itp., Konieczne jest również radykalne podniesienie poziomu wykształcenia ludności wiejskiej jako warunku transformacji rolnictwa, a szczególnie unowocześnienia gospodarki i rozwoju przedsiębiorczości pozarolniczej.

2. KIERUNKI OCHRONY WARTOŚCI I ZASOBÓW ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO.

Zachowanie walorów i zasobów środowiska, uwzględniając jego rolę w krajowym systemie obszarów prawnie chronionych (projektowany system ekologiczny ECONET-Polska), wymaga działań w kierunku :

- objęcia wzmożoną ochroną przyrodniczego systemu gminy – PSG, który tworzą:
  - ekosystemy leśne, a zwłaszcza kompleks w południowo-zachodniej części gminy, stanowiący fragment lasów Roztocza, pełniących rolę korytarza ekologicznego o znaczeniu krajowym (łączycego węzeł ekologiczny rangi międzynarodowej 33M - Roztoczański z węzłem ekologicznym rangi międzynarodowej, 23M - Doliny Środkowej Wisły). Postuluje się objęcie południowo-zachodniej części gminy ochroną prawną w formie parku krajobrazowego bądź obszaru chronionego krajobrazu,
  - dolina rzeki Por wraz z dopływami, pełniąca rolę korytarza ekologicznego rangi regionalnej, obejmującego ciąg siedlisk łąkowych, zaroślowych, łągowych, łącząca się z krajowym korytarzem ekologicznym rzeki Wieprz.
Obszary wzmożonej ochrony obejmują w zasadzie wszystkie kompleksy leśne, gdzie obowiązuje zakaz zmiany przeznaczenia terenów leśnych na cele nieleśne. Doliny cieków wodnych należy pozostawić w dotychczasowym stanie z wykluczeniem w ich obrębie zabudowy za wyjątkiem niezbędnych urządzeń infrastruktury technicznej i urządzeń wodnych (małe zbiorniki retencyjne);
- ochrony istniejących pomników przyrody, z zakazem zagospodarowania i użytkowania terenów otaczających w sposób degradujący wartości obiektów (wykaz pomników - aneks nr 1),
- ochrony obszarów Natura 2000 PLH 60040 „Dolina Łętowni” i obszarów Natura 2000 „Guzówka” w których zabronione jest:
  - podejmowanie działań mogących w znaczący sposób pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt, a także w znaczący sposób wpłynąć negatywnie na gatunku, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000,
  - realizacja planowanych przedsięwzięć, które nie są bezpośrednio związane z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynikają z tej ochrony, jeżeli mogą one znacząco oddziaływać na ten obszar, jest dopuszczalna po uzyskaniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia,
  - na obszarach Natura 2000 nie podlega ograniczeniu działalność związana z utrzymaniem urządzeń i obiektów służących bezpieczeństwu przeciwpowodziowemu oraz działalność gospodarcza, rolna, leśna, łowiecka i rybacka, a także amatorski połów ryb, jeżeli nie zagrażają one zachowaniu siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk roślin lub zwierząt ani nie wpływają w sposób istotny negatywnie na gatunki roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000,
- rozważania możliwości utworzenia nowych form ochrony przyrody – użytków ekologicznych lub zespołów przyrodniczo-krajobrazowych. Dotyczyć to może istniejących źródeł, obszarów zaliczonych do nieużytków, torfowisk (kompetencja Rady Gminy Turobin),
- ochrony istniejących źródeł w miejscowościach: Tarnawa Duża (Guzówka), Turobin, Czernięcin, Elizówka, których wody mają istotny udział w zasileniu rzeki Por,
- objęcia wzmożoną ochroną głównego zbiornika wód podziemnych – GZWP 406 (obszar całej gminy) z zakazem lokalizacji wszelkich nowych elementów zagospodarowania mogących zagrażać środowisku wodnemu oraz wyeliminowanie lub ograniczenie istniejących zagrożeń (brak zorganizowanego odbioru i oczyszczania ścieków, niewłaściwa eksploatacja wysypiska śmieci w Turobinie),
- priorytetowego traktowania rozwoju technicznej infrastruktury ochrony środowiska

- (oczyszczalnie ścieków, kanalizacja, systemowe rozwiązania gospodarki odpadami),
- ochrony gleb mającej na celu zahamowanie erozji:
    - podjęcie pilnych działań przeciwoerozyjnych, zwłaszcza w południowo-zachodniej części gminy (Roztocze Gorajskie), a także w części północnej (Wyniosłość Giełczewska) – prowadzenie dróg i kształtowanie układu działek pozwalające na poprzecznostokową uprawę roli, tarasowanie zboczy, stosowanie fitomelioracji drzewiastych, krzewiastych i trawiastych, zmianowanie roślin dostosowane do warunków w poszczególnych partiach skoków, zabezpieczenie wąwozów,
  - ochrony istniejącego złoża torfów w dolinie Poru (Przedmieście Szczebrzeszyńskie) z zakazem eksploatacji z uwagi na przesłanki rolniczo-gospodarcze (zmeliorowane łąki),
  - ochrony projektowanego Gorajskiego Parku Krajobrazowego oraz projektowanego Roztoczańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, dla których do czasu objęcia ochroną prawną przyjmuje się zakazy i ograniczenia w użytkowaniu zawarte w ustawie o ochronie przyrody dla wymienionych form ochrony,
  - ochrony projektowanego Międzynarodowego Rezerwatu Biosfery „Roztocze” - Puszcza Solska, dla którego również do czasu objęcia ochroną prawną przyjmuje się zakazy i ograniczenia w użytkowaniu zawarte w ustawie o ochronie przyrody dla wymienionej form ochrony,
  - zwiększenia lesistości gminy (zalesienia części gruntów odłogujących, degradowanych erozją powierzchniową silną),
  - ekologicznego wzbogacenia krajobrazu rolniczego – zachowanie i wzbogacenie zadrzewień śródpolnych, wzdłuż cieków wodnych i dróg,
  - utrzymania zieleni w obszarach zainwestowanych, wzbogacenie zadrzewień we wnętrzach zespołów osadniczych, ograniczenie lokalnych zanieczyszczeń powietrza,
  - zalecenie wyznaczenia stref ochronnych dla grupowych ujęć wód podziemnych,
  - szczególnej ochrony i oszczędnego wykorzystanie przestrzeni nieurbanizowanej, w tym krajobrazów naturalnych,
  - wzmocnienia lub przywrócenia środowisku przyrodniczemu odporności na nasilającą się antropopresję, poprzez zachowanie w zagospodarowaniu przestrzennym integralności ekologicznej przestrzeni krajobrazowej.

3. KIERUNKI I ZASADY OCHRONY DÓBR KULTURY.

Cele kulturowe ukierunkowane na ochronę i zachowanie wartościowych zasobów dziedzictwa kulturowego oraz harmonijne zagospodarowanie przestrzenne obejmują następujące zasady działania:

1. Prowadzenie ochrony konserwatorskiej polegającej na zabezpieczaniu istniejących wartości i przywracanie świetności obiektom, które uległy zniszczeniu.

1.1. W stosunku do obiektów i zespołów objętych ścisłą ochroną konserwatorską (wpisane do rejestru zabytków – Aneks nr 2):

- zachowanie zabytków w ich obecnej formie przestrzennej wraz z ich najbliższym otoczeniem,
- utrzymanie w miarę możliwości pierwotnych funkcji obiektów zabytkowych, dopuszcza się możliwość dokonania zmian w sposobie użytkowania, o ile zostaną zaakceptowane przez służby konserwatorskie,
- użytkowanie gwarantujące zachowanie i utrzymanie zabytku,
- przywracanie w miarę możliwości dawnej świetności obiektom przy jednoczesnej poprawie standardu funkcjonalnego i technicznego,
- eksponowanie w krajobrazie i odpowiednie zagospodarowanie terenów otaczających,
- zachowanie istniejących stref ochrony widokowej, krajobrazowej i osi widokowych,
- uzgadnianie planowanych inwestycji na etapie ustalania warunków zabudowy i zagospodarowania terenu,
- zatwierdzenie projektu wszelkich prac inwestycyjnych przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków,
- objęcie ochroną na mocy miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (prawo lokalne),
- prowadzenie bieżących prac porządkowych.

1.2. Dla obiektów i terenów znajdujących się w wojewódzkiej ewidencji (Aneks nr 3) ustala się :

- zachowanie w miarę możliwości w celu utrzymania tożsamości kulturowej miejsca,
- użytkowanie gwarantujące zachowanie i utrzymanie zabytku,
- poprawa stanu funkcjonalnego i technicznego obiektów,
- sprawowanie nadzoru konserwatorskiego (który określi warunki ochrony) przy pracach ziemnych,
- eksponowanie obiektów w krajobrazie i odpowiednie zagospodarowanie terenów otaczających,
- zachowanie istniejących stref ochrony widokowej i krajobrazowej,
- uzgodnienie z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków projektu wykonania wszelkich prac inwestycyjnych m.in. odtworzenie funkcji handlu na terenie byłego rynku w Turobinie, poprzez usunięcie m.in. istniejącej zieleni wysokiej z obszaru rynku;
- objęcie ochroną na mocy miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (prawo lokalne),
- pozyskiwanie inwestorów zainteresowanych zagospodarowaniem i rewaloryzacją obiektów zabytków,
- utrzymanie nieczynnych cmentarzy wyznaniowych z zachowaniem nagrobków i drzewostanu, alejek i prowadzenie bieżących prac pielęgnacyjnych.

1.3. Na obszarze gminy znajduje się 293 stanowiska archeologiczne, na których zadokumentowano pradziejowe i średniowieczne nawarstwienia kulturowe oraz zabytki ruchome, dla których ustala się :

- wszelkie prace ziemne na terenach występowania zaewidencjonowanych stanowisk archeologicznych należy uzgadniać z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków, który określi zasady ochrony zabytków archeologicznych i warunki realizacji planowanych prac,
- wszelkie inwestycje liniowe, budowle kubaturowe oraz inne związane z przekształceniem terenu prowadzone w obrębie stanowiska archeologicznego wymagają przeprowadzenia prac pod nadzorem uprawnionego archeologa lub

- przedinwestycyjnych ratowniczych badań wykopaliskowych;
- jeżeli na obszarze zostanie znaleziony przedmiot, co do którego istnieje przypuszczenie, iż jest on zabytkiem archeologicznym, jest obowiązany:
  - wstrzymać wszelkie roboty mogące uszkodzić lub zniszczyć odkryty przedmiot,
  - zabezpieczyć przy użyciu dostępnych środków, ten przedmiot i miejsce jego odkrycia,
  - niezwłocznie zawiadomić o tym właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków, a jeśli to nie jest możliwe właściwego wójta, i drzewostanu, alejek i prowadzenie bieżących prac pielęgnacyjnych.
- wszelkie prace inwestycyjne prowadzone na terenie dawnego zamczyska winny zostać poprzedzone badaniami archeologicznymi;

2. Kształtowanie harmonijnego krajobrazu kulturowego wymaga:

- powołanie prawnej ochrony krajobrazu (park krajobrazowy bądź obszar chronionego krajobrazu),
- kontynuowanie tradycyjnych form osadnictwa,
- utrzymania regionalno-historycznej skali i struktury jednostek osadniczych,
- skupiania zabudowy na zasadzie dogęszczania istniejącej struktury jednostek osadniczych,
- otaczania wysoką zielenią zabudowy wiejskiej i obiektów dysharmonijnych,
- preferowania zabudowy nawiązującej do regionalnej tradycji formy i materiałów elewacyjnych z wykorzystaniem tradycyjnych materiałów budowlanych,;
- w obszarze dawnego śródmieścia wysokość nowej zabudowy należy ograniczyć do 2 kondygnacji z zastosowaniem symetrycznych połączeń dachów,
- zachowania w miarę możliwości (przy racjonalnym sposobie użytkowania) istniejących rozłogów pól,
- utrzymanie istniejących kapliczek, krzyży przydrożnych i figur wraz z otaczającą zielenią,
- ochrona zespołu zieleni wysokiej zlokalizowanej na terenie dawnego folwarku.

3. Utrzymanie ciągłości tradycji i tożsamości ludności poprzez identyfikację z miejscem zamieszkania.

W tym celu należy chronić wszelkie przejawy działalności kulturowej i kulturotwórczej, przetrwać tradycje, obrzędy, strój ludowy oraz współczesne formy kontynuacji tradycji lokalnych poprzez:

- utrzymanie Gminnej Orkiestry Dętej w Żabnie, zespołów śpiewaczych w Gródkach, Żabnie, Przedmieściu oraz Czemięcinie,
- kontynuacja działalności Gminnej Biblioteki Publicznej w Turobinie i utworzenie w miarę możliwości filii biblioteki,
- popieranie inicjatyw istniejących instytucji kulturotwórczych (remizy OSP),
- wspieranie inwestorów rozszerzających ofertę w dziedzinie kultury, rozrywki oraz obsługi turystyki,
- wznowienie działalności Gminnego Ośrodka Kultury,
- utrzymanie Kół Gospodyń Wiejskich w sołectwach: Czemięcina, Żabno, Kol. Guzówka, Przedmieście, Rokitów, Olszanka, Tamawa Duża i Mała, Gródki, Huta Turobińska i Załawcze.

4. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA TERENÓW ZABUDOWY.

Zapewnienie dogodnych warunków zamieszkania ze zróżnicowaniem typów, standardów zabudowy, w dostosowaniu do potrzeb i aspiracji mieszkańców przy zachowaniu podstawowych standardów uzbrojenia terenu wymaga:

- zachowania istniejących zasobów mieszkaniowych zabudowy zagrodowej, jednorodzinnej i wielorodzinnej z możliwością uzupełnień i modernizacji szczególnie w zakresie podnoszenia standardów wyposażenia,
  - skupienia zabudowy poprzez uzupełnianie i kontynuację istniejących układów przestrzennych; wszelkie budownictwo powstawać powinno w terenach skupionej zabudowy w jej enklawach lub bliskim sąsiedztwie, przy istniejących ciągach drogowych w odległości od nich określonej stosownymi przepisami,
  - wyznaczania terenów, które mogą być przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową wynikającą z potrzeby zaspokajania społecznych potrzeb mieszkaniowych,
  - lokalizowania usług publicznych w pierwszej kolejności usytuowanych wśród największych skupisk istniejącej zabudowy i będących własnością gminy,
  - lokalizowania usług komercyjnych przede wszystkim na działkach położonych w terenach istniejącej zabudowy,
  - segregacji funkcji w celu wykorzystania lub zminimalizowania prawdopodobieństwa wystąpienia sąsiedztwa kolizyjnych funkcji tereny,
  - nie dopuszczenia do obudowy dróg ponadlokalnych nr 835 i 848,
  - ograniczania zabudowy na obszarach gruntów rolnych o wysokich klasach bonitacyjnych (I-III) poza zwartą zabudową do budownictwa gospodarczego związanego z produkcją rolną, głównie specjalistyczną,
  - zachowania dotychczasowego sposobu użytkowania terenów wyłączonych spod inwestowania dla realizacji zadań ponadlokalnych i lokalnych,
  - wykluczenia zabudowy:
    - w strefie o promieniu 15m od pomników przyrody,
    - na terenach podmokłych,
    - w pasie terenów przy wodach powierzchniowych umożliwiającym prowadzenie ścieżek rowerowych, spacerowych i zachowanie zabezpieczeń przed powodzią,
    - w strefie ograniczonego użytkowania od wysypiska odpadów ustalonej w prognozie skutków i ocenie wpływu na środowisko przyrodnicze,
    - w terenach wyłączonych spod inwestowania dla realizacji planowanych zadań ponadlokalnych i lokalnych (obwodnica m. Turobin, linia WN-400 kV, gazociąg wysokoprężny),
    - w strefie ograniczonego użytkowania od planowanego gazociągu wysokoprężnego o szerokości 30 m.
  - wykluczenia zabudowy przeznaczonej na stały pobyt ludzi i szczególnej ochrony przed działaniem pól elektromagnetycznych (szkoły, przedszkola), z dopuszczeniem budynków przeznaczonych na okresowe przebywanie ludzi w pasie o szerokości:
    - 36 m dla linii WN – 110 kV,
    - 62m dla linii NN – 400 kV.
  - kształtowania nowej zabudowy w harmonii z tradycyjnymi formami budownictwa i architektury oraz stosowania zasad nawiązujących do tradycji miejsca, takich jak:
    - lokalizacja i sytuowanie budynków na działce,
    - wielkość działki,
    - wysokość do 3 kondygnacji, skala i gabaryt obiektów,
    - formy dachu,
    - kształt, ustawienie i podział otworów,
    - realizacja ogrodzeń,
    - tworzenie małej architektury wsi,
- zgodnie z wytyczną Komisji Unii Europejskiej zawartą m.in. w „Zielonej Karcie” Unii (Bruksela 1990r.), jak też w „Nowej Karcie Ateńskiej” z 1998r.,
- harmonizowanie układów osadniczych i infrastruktury technicznej z siecią ekologiczną,

- opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla obszarów wymienionych w rozdziale V,
- opracowania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

5. KIERUNKI I ZASADY GOSPODAROWANIA GRUNTAMI I RYNKIEM NIERUCHOMOŚCI.

Właściwe gospodarowanie gruntami oraz stymulowanie rynku nieruchomości ma na celu:

- kreowanie ładu przestrzennego,
- zwiększenie atrakcyjności lokalizacyjnej obszaru gminy, co może przynieść poprawę poziomu ekonomicznego i poprawę jakości życia mieszkańcom.

Kierunki i zasady gospodarki gruntami powinny polegać na :

- tworzeniu zasobów gruntów przeznaczonych dla realizacji:
  - celów publicznych,
  - budownictwa komunalnego,
  - aktywizacji gospodarczej i produkcyjno – usługowej,
- przeznaczenie terenów potrzebnych dla realizacji ciągów drogowych i urządzeń infrastruktury technicznej,
- ochronie gruntów wysokich klas bonitacyjnych przed zmianą sposobu użytkowania i przeznaczenia na cele nieleśne,
- przeznaczeniu terenów zagrożonych silną i średnią erozją gleby pod zalesienie,
- hierarchizacji zadań własnych samorządu gminy i tworzeniu programów oraz planów zagospodarowania przestrzennego,
- wydzieleniu mienia dla samorządów powiatowych i wojewódzkich np. drogi,
- uporządkowaniu systemu ksiąg wieczystych (głównie właścicieli prywatnych),
- stworzeniu systemu katastralnego (zadanie rządowe: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwo Skarbu, Ministerstwo Finansów),
- zagospodarowaniu obiektów i terenów niewykorzystanych poprzez sprzedaż lub wydzierżawienie,
- racjonalnym kierowaniu popytem i podażą terenami poprzez:
  - sporządzanie miejscowych planów,
  - uzbrojenie i urządzenia infrastruktury technicznej,
  - lokalizację i usytuowanie obiektów,
  - wielkość działek.
- tworzeniu warunków dla powstawania gospodarstw wielkoobszarowych i specjalistycznych (scalanie, wymiana, wykup).

6. KIERUNKI I ZASADY ROZWOJU INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ.

W sferze problematyki społecznej określone zostały następujące kierunki rozwoju i zasady polityki przestrzennej zmierzające do poprawy poziomu i warunków życia ludności:

- wykorzystanie w działaniach władz lokalnych wszystkich możliwości rozwoju usług społecznych, turystycznych, obsługi rzemiosła, rolnictwa zwłaszcza w ośrodku gminnym Turobin,
- podniesienie standardów obsługi podstawowej ludności w usługi zaspokajające potrzeby, szczególnie w zakresie ochrony zdrowia, kultury, handlu, gastronomii, bazy noclegowej, sportu i rekreacji itp. Wskazany szybki rozwój usług głównie w ośrodku gminnym Turobin,
- tworzenie gminnych zasobów nieruchomości dla możliwości realizacji inwestycji komunalnych lub innych niezbędnych dla rozwoju obszaru i poprawy warunków życia mieszkańców (w szczególności przeznaczonych na realizację ponadlokalnych celów publicznych oraz zorganizowanego budownictwa mieszkaniowego z niezbędną infrastrukturą o charakterze socjalnym dla osób o niskich dochodach).

W zakresie edukacji:

Szkolnictwo podstawowe

- modernizacja i rozbudowa w miarę potrzeb istniejących szkół podstawowych,
- likwidacja małych, kosztownych szkół z powodów ekonomicznych (zbyt wysokie koszty utrzymania) oraz z powodu zapewnienia wyższego poziomu nauczania,
- docelowo zmniejszenie ilości szkół podstawowych w celu stworzenia nowoczesnej szkoły dorównującej szkołom miejskim pod względem wyposażenia w sprzęt oraz dobrze wyszkoloną kadrę pedagogiczną,
- stworzenie warunków do utworzenia na terenie gminy (wg propozycji ministerialnych obowiązkowo po 2001 roku) oddzielnie funkcjonującego 3-letniego gimnazjum,
- zapewnienie bezpiecznego i sprawnego dojazdu dzieci i młodzieży do szkół podstawowych oraz gimnazjum,
- podniesienie jakości kształcenia, dostarczenie szkołom wyposażenia technicznego opartego na najnowocześniejszych technologiach (komputeryzacja) oraz zaplecze sportowo-treningowe (sale gimnastyczne, siłownie, korty itp.),
- wdrażanie programu „Internet w każdej gminie” przez rozbudowę sieci pracowni komputerowych w szkołach, szczególnie w gimnazjum.
Cel - szybkie zdobywanie i przekazywanie informacji na skalę globalną a nie lokalną,
- wprowadzenie nowoczesnych programów nauczania w zakresie:
  - języków obcych,
  - edukacji informatycznej,
  - ekologii, turystyki, agroturystyki,
  - nowoczesnego zarządzania ochroną środowiska,
  - edukacji młodzieżowej w zakresie integracji z UE,
- wprowadzenie bogatej oferty zajęć pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania i oczekiwania dzieci i młodzieży,
- dofinansowanie płac dla nauczycieli prowadzących zajęcia pozalekcyjne,
- promowanie sportu masowego dla dzieci i młodzieży,
- promocja powstawania Uczniowskich Klubów Sportowych,
- organizowanie turniejów zawodów sportowych, imprez sportowo-rekreacyjnych i integracyjnych z udziałem dzieci i młodzieży z gmin sąsiednich, nawiązanie kontaktów z najbliższymi sąsiadami,
- organizowanie kursów i programów doskonalenia nauczycieli wynikających z potrzeb społecznych i polityki edukacyjnej państwa,
- nawiązanie współpracy z sąsiednimi gminami i opracowanie wspólnej strategii w kierunku zminimalizowania kosztów utrzymania i efektywności funkcjonowania sieci publicznych szkół podstawowych.

Szkolnictwo ponadpodstawowe

- utrzymanie i modernizacja i rozbudowa w miarę potrzeb szkół ponad-podstawowych:
  - Liceum Ogólnokształcącego w Turobinie,
  - Rzemieśniczej Szkoły Zawodowej w Turobinie,
  - Zasadniczej Szkoły Rolniczej w Turobinie,
  - Technikum Rolniczego w Turobinie, (dla dorosłych),
- rozszerzenie istniejących programów nauczania i dostosowania kierunków i specjalności zawodowych absolwentów do specyfiki regionu (utrzyma się nadal dominacja zawodowców w rolnictwie).

Ukierunkowanie nauczania zawodowego na zarządzanie małym przedsiębiorstwem w obszarach wiejskich, obsługę otoczenia rolnictwa, agrobiznes, agroturystykę, marketing oraz elementy wiedzy o technologiach produkcji zwłaszcza spożywczej jak również technik rolniczych.

W zakresie opieki zdrowotnej

- należy dążyć do utrzymania co najmniej na dotychczasowym poziomie system obsługi zdrowotnej ludności, dostępności do tych świadczeń. Jakość wymaga poprawy pod względem merytorycznym (poszerzenie świadczeń o usługi specjalistyczne, propagowanie instytucji

- lekarza rodzinnego),
- istnieje możliwość powstania prywatnych i spółdzielczych gabinetów lekarskich oraz prywatnych i spółdzielczych gabinetów lekarskich oraz prywatnych gabinetów analitycznych.

W zakresie opieki społecznej

Przewidywane utrzymanie się na wysokim poziomie wskaźnika ludności w wieku poprodukcyjnym oraz niekorzystne zmiany społeczno-gospodarcze (trudne do wyeliminowania bezrobocia) powodująca niestety wzrost ubóstwa społeczeństwa pociąga za sobą konieczność intensyfikacji działań systemu świadczeń społecznych. Wpłynie na dodatkowe obciążenie budżetu samorządowego Ośrodka Pomocy Społecznej, do którego należy bezpośrednie świadczenie pomocy finansowej.

W zakresie usług komercyjnych

Stworzenie warunków do koncentracji usług i wykształcenia wielofunkcyjnego centrum usługowego w ośrodku gminnym Turobin, które powinno zaspokoić popyt i potrzeby ludności na usługi typu :

- inwestycje finansowe, ubezpieczeniowe, doradztwo rolnicze, prawne,
- obiekty kultury, obsługi turystyki, w tym: miejsca noclegowe, lokale gastronomiczno-rozrywkowe, obsługa turystyki zmotoryzowanej,
- lokale handlowo-gastronomiczne, rzemieślniczo-usługowe,
- wskazana jest oszczędna gospodarka zasobami polegająca na pierwszeństwie racjonalizacji wykorzystania już zainwestowanych przestrzeni gminy w stosunku do ekspansji terytorialnej. Zasada ta powinna być realizowana poprzez wykorzystanie rezerw terenowych w obrębie obszarów zainwestowanych oraz przez ich restrukturyzację (np. zmianę funkcji). Maksymalne wykorzystanie tych obszarów mające pierwszeństwo przed inwestowaniem na nowych terenach,
  - możliwość realizacji obiektów obsługi ludności i rozwoju usług komercyjnych w zależności od potrzeb na całym obszarze gminy,
  - zwiększenie wielofunkcyjności, tj. różnorodności użytkowania terenów w celu podniesienia efektywności zaspokojenia potrzeb oraz stworzenie nowych miejsc pracy,
  - wykorzystanie znaczących walorów krajobrazu Obszaru Roztocza Zachodniego do rozwoju funkcji obsługi ruchu turystycznego (agroturystyka, ekoturystyka).

Poprawa warunków życia mieszkańców jest zależna od pobudzenia gospodarczego obszaru dającego szansę na ograniczenie bezrobocia, tworzenia nowych miejsc pracy oraz wzrost dochodów ludności i budżetu gminy.

7. KIERUNKI I ZASADY ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I WYTWÓRCZOŚCI.

Perspektywa członkostwa Polski w UE wymusza konieczność przemian strukturalnych, szczególnie obszarów wiejskich na rzecz rozwoju nowoczesnej infrastruktury technicznej oraz wykształcenie modelu wsi wielofunkcyjnej.

Polityka osiągnięcia celów ekonomicznych polegać będzie na pobudzaniu efektywnego rozwoju gospodarczego gminy zapewniającego obniżenie bezrobocia oraz wzrost dobrobytu mieszkańców przy jednoczesnym uwzględnieniu uwarunkowań wynikających z potrzeb ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego w obszarze planowanym do objęcia prawną formą ochrony przyrody (park krajobrazowy bądź obszar chronionego krajobrazu).

W obszarze tym przemysł nie będzie stanowił wiodącej funkcji. Możliwe będą lokalizacje małych zakładów o niskiej uciążliwości, o „czystych” technologiach, zamkniętych obiegach wykorzystujących niezagospodarowane obiekty i zasoby pracy.

Na pozostałym obszarze gminy (wschodnia i północno-wschodnia część gminy) możliwy będzie rozwój rozproszonego przemysłu w ramach istniejącej sieci osadniczej, szczególnie w miejscowościach o wzmożonej aktywności gospodarczej: Turobin, Guzówka, Żabno, Rokitów.

Główne kierunki osiągnięcia celów ekonomicznych to :

- utrzymanie istniejących gałęzi przemysłu i wytwórczości, modernizacja techniczna i technologiczna istniejącego potencjału wytwórczego oraz pełne wykorzystanie istniejącej

- bazy (obiekty kubaturowe),
- rozwój ilościowy i jakościowy nowych małych i średnich przedsiębiorstw wykorzystujących miejscowe zasoby surowcowe i zasoby pracy.
Największe możliwości rozwoju będą miały: przetwórstwo rolno-spożywcze, piekarnia, mleczarnia, suszarnia, przetwórstwo owoców i warzyw, mieszalnie pasz, chłodnia, suszarnia ziół, pakownia, rozlewnia itp. rozbudowa systemu handlu hurtowego produktami rolno-spożywczego oraz przemysł lekki ukierunkowany na lokalny i zagraniczny rynek zbytu,
- tworzenie nowych obszarów aktywnej działalności gospodarczej oraz zasobów takich obszarów. Wymagać to będzie zachowania właściwych stref ochronnych zapobiegających degradacji środowiska, nowoczesnych technologii, zmiany przeznaczenia gruntów rolnych oraz wyposażenia lub uzupełnienia w podstawowe media infrastruktury technicznej i dostępności komunikacyjnej,
- tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi międzynarodowych kontaktów gospodarczych między obszarami o podobnych predyspozycjach rozwoju oraz wspierania inicjatyw lokalnych i regionalnych w celu podpisania umów partnerskich między sąsiednimi gminami (tworzenie związków gmin ekologicznych),
- wspieranie rozwoju nowoczesnej infrastruktury obsługującej gospodarkę rynkową (instytucje finansowe, ubezpieczeniowe, handlowe, marketingowe, doradcze, promocyjne – głównie w ośrodku gminnym Turobin),
- opracowanie strategii promocji całego obszaru gminy, jego atrakcyjności przyrodniczej, kulturowej, krajobrazowej, turystycznej i inwestycyjnej (akcja ofertowo - marketingowo – promocyjna),
- tworzenie grup producenckich i stowarzyszeń gospodarczych.

8. KIERUNKI I ZASADY ROZWOJU ROLNICTWA I JEGO OTOCZENIA.

Podstawę gospodarki gminy stanowi rolnictwo w oparciu o jakość rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Wysoki potencjał rolny określa ekonomiczny cel rozwoju – podniesienie efektywności i rentowności gospodarki rolnej.

Osiągnięcie powyższego celu wymaga podjęcia działań w kierunku:

- poprawy struktury obszarowej gospodarstw przez:
  - stopniową komasację rozdrobnionych użytków rolnych (likwidacja rozłogów pól), zwłaszcza w południczo-zachodniej części gminy w rejonie m. Tokary, Huta Turobińska, Gródki I, Gródki II, Tarnawa Duża,
  - właściwą gospodarką gruntami, przyspieszającą proces koncentracji ziemi, odpowiednio do zróżnicowanej przestrzeni produkcyjnej (zwłaszcza w obszarach centralnych i północnych gminy) – przejmowanie gospodarstw za rentę, ułatwienia w zakresie gruntów ornych, kredyty preferencyjne itp. Zakłada się docelowo spadek ogólnej liczby gospodarstw o ok. 40%, wynikający z istniejących terenów i zwiększenie przeciętnego areалу gospodarstwa rolnego do ok. 10,0 – 12,0 ha, przy założeniu stworzenia alternatywnych miejsc pracy w obszarach wiejskich,
- przekształcenia wsi na wielofunkcyjne przez:
  - wprowadzenie funkcji komplementarnych względem rolnictwa – obsługi gospodarki rolnej, przetwórstwa płodów rolnych, szeroko pojętych usług, agro- i ekoturystyki (obszar Roztocza),
  - promowanie ośrodka gminnego jako lokalnego węzła koncentracji usług i przedsiębiorczości (przyciąganie kapitału lokalnego i zewnętrznego),
  - wykorzystania rezerw terenowych (byłych baz, gruntów komunalnych) i tworzenie zasobów tych rezerw dla rozwoju funkcji produkcyjnych i usługowych (małe i średnie przedsiębiorstwa przetwarzające głównie produkty rolne),
- zwiększenia sprawności ekonomicznej gospodarstw przez:
  - rozwój gospodarstw specjalistycznych w oparciu o warunki lokalne, w tym gospodarstw produkcyjnych tzw. „zdrową żywność”,
  - poszukiwanie rynków zbytu na produkty rolne i rozwój bazy przetwórczej w oparciu o wspólne działania międzygminne (punkty skupu, chłodnie, przechowalnie),
  - rozwój właściwych form agrobiznesu – wspieranie zrzeszeń produktów, spółek, giełd

- towarowych, organizacja systemu informacji rynkowej), współpraca z ośrodkami naukowymi (Akademia Rolnicza, ZODR),
- ukierunkowania produkcji w oparciu o istniejące kompleksy glebowo-rolnicze:
  - utrzymanie upraw tradycyjnych – głównie zbożowych (pszenicy, jęczmienia),
  - rozwój upraw warzywnych, z ukierunkowaniem na uprawę metodami ekologicznymi (płd.-zach. i płn. obszary gminy – Roztocze, Wyniosłość Giełczewska),
  - poszukiwanie i wprowadzenie na większą skalę upraw nowych (ziół dla przemysłu farmaceutycznego, upraw energetycznych),
- zasilania produkcji rolnej nisko oprocentowanymi kredytami (współpraca z bankami),
- radykalnego podniesienia poziomu wykształcenia ludności wiejskiej (reforma systemu oświaty, reedukacja, kursy podnoszące kwalifikacje),
- podniesienia jakości wiejskiej przestrzeni ekonomicznej przez poprawę cywilizacyjnych standardów życia:
  - wyposażenie obszarów w kompleks urządzeń infrastrukturalnych (wodociągi, kanalizacja, oczyszczalnie ścieków, reelektryfikacja),
  - poprawa stanu usług społecznych (oświata, służba zdrowia),
- ochrony gleb wysokiej jakości:
  - zahamowanie procesów degradacyjnych związanych z erozją gleb lessowych – stosowanie fitomelioracji drzewiastych, krzewiastych i trawiastych, prowadzenie dróg i kształtowanie układu działek pozwalające na poprzecznostokową uprawę roli, tarasowanie zboczy, stosowanie zmianowania roślin w zależności od warunków w poszczególnych partiach stoków (pilne podjęcie działań w płd.-zach. części gminy – na Roztoczu oraz w płn. - Wyniosłość Giełczewska),
  - ochrona przed zabudową rolniczej przestrzeni produkcyjnej, za wyjątkiem obszarów zurbanizowanych, stref aktywności, zabudowy związanej z gospodarką fermową i niezbędną infrastrukturą techniczną,
- użytkowanie rolnicze terenów z zahamowaniem i wzbogaceniem zadrzewień i zakrzewień śródpolnych (wprowadzenie marginesów ekologicznych), a także ekologiczne zagospodarowanie nieużytków,
- przywrócenie właściwych stosunków wodnych w glebie (melioracja ok. 381 ha gruntów ornych i 1 525 ha użytków zielonych).

9. KIERUNKI I ZASADY ROZWOJU LEŚNICTWA.

Gospodarka leśna stanowi istotny element rozwoju gminy, z uwagi na pełnione przez lasy funkcje węzłowe w systemie ekologicznym, funkcje gospodarcze, walory krajobrazowe i turystyczne. Wiodącym celem rozwoju leśnictwa jest jego ekologizacja i zwiększenie powierzchni leśnej w gminie poprzez:

- ochronę istniejących kompleksów leśnych jako ważnego elementu krajowego i lokalnego systemu ekologicznego,
- objęcie ochroną konserwatorską (park krajobrazowy lub obszar chronionego krajobrazu) płd-zach kompleksu leśnego, wchodzącego w skład lasów Roztocza,
- nadanie funkcji ochronnych fragmentom lasów prywatnych (lasy glebo- i wodochronne),
- dopuszczenie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na nieleśne w uzasadnionych przypadkach,
- opracowanie planów urzędniowych lasów prywatnych, umożliwiających prowadzenie planowego pozysku drewna i właściwej reprodukcji lasów oraz zahamowanie trzebieży,
- regulację granicy rolno – leśnej (zalesienie obszarów zagrożonych bardzo silną i silną erozją na Roztoczu Zach., gruntów odłogujących, nieużytków),
- wprowadzenie zalesień w enklawach śródleśnych oraz na glebach V-VI klasy,
- wykonywanie zabiegów ochroniarskich w lasach (profilaktyka, biologiczne metody ochrony lasów),
- wzrost odporności lasów przez wprowadzenia dużej różnorodności drzewostanów,
- zapobieganie szkodom wyrządzanym przez zwierzynę – sterowanie liczebnością populacji.

10. KIERUNKI I ZASADY ZAGOSPODAROWANIA TURYSTYCZNEGO.

Gmina posiada dobre warunki dla rozwoju funkcji turystyki, wynikające z walorów przyrodniczych i antropogenicznych.

Preferowanymi formami ruchu turystycznego powinny być:

- turystyka wypoczynkowa
  - długookresowa (agroturystyka, letnie i zimowe obozy, kolonie),
  - krótkookresowa (pobyt świąteczny i jednodniowy),
- turystyka krajoznawcza
  - atrakcyjne tereny Roztocza (park narodowy, park krajobrazowy),
  - zabytki architektury i urbanistyki (Szczepreszyn, Frampol, Radecznicza, Zamość, itp.),
  - miejsca kultu : Radecznicza,
- turystyka kwalifikowana
  - letnia: wędkarstwo, grzybobranie, wędrówki piesze i rowerowe, jazda konna, lotniarstwo,
  - zimowa: narciarstwo, saneczkarstwo, łyżwiarstwo, kuligi;

Zasady rozwoju tej funkcji polegać powinny na racjonalnym wykorzystaniu wszystkich istniejących walorów przy zachowaniu równowagi ekologicznej i skali zabudowy terenu – zasada równoważonego rozwoju.

Rozwój tej funkcji wymaga :

- realizacji usług turystycznych i paraturystycznych: budowa pensjonatów, ośrodków wypoczynkowych o różnym standardzie, urządzeń związanych z rekreacją letnią (kąpieliska, baseny kąpielowe, korty tenisowe, pole golfowe, tereny sportów i zabaw i itp.) oraz zimową (wyciągi i trasy narciarskie, zjazdy saneczkowe, tereny dla łyżwiarstwa - oczka wodne), oraz budowy obiektów całorocznych hotelarsko-gastronomicznych i rozrywkowych, handlu, usług;
- organizacji turystyki kwalifikowanej oraz realizacji urządzeń dla jej obsługi – trasy piesze, rowerowe, kuligów, miejsca biwakowania, campingi, schroniska itp., tereny wędkarskie, organizacja polowań, zbieractwo płodów leśnych, tereny dla lotniarstwa itp.,
- przygotowanie wsi dla rozwoju agroturystyki jako formy:
  - rodzinnego wypoczynku w gospodarstwie (zakup produktów wytwarzanych i przetwarzanych w gospodarstwie: nabiał, warzywa, owoce, grzyby, drób, potrawy regionalne),
  - specjalistycznego odpoczynku dla osób preferujących aktywne formy przy wykorzystaniu obiektów i urządzeń turystycznych ogólnodostępnych,
- wyznaczenia terenów pod budownictwo letniskowe indywidualne (enklawy w zabudowie wiejskiej lub tereny do niej przylegające),
- preferowanie rozproszonej bazy noclegowej w oparciu o pensjonaty i kwatery agroturystyczne,
- stworzenia wytwórczości związanej z turystyką również na bazie lokalnych surowców (wikliniarstwo, ceramika, itp. - wyrób pamiątek),
- urządzenie ścieżek rowerowych, punktów widokowych, podniesienie standardów istniejących szlaków turystycznych, ewentualnie wyznaczenie nowych tras,

Stworzenie bazy turystycznej oraz osiągnięcia z niej korzyści dla gminy i jej mieszkańców wymaga:

- wspierania przedsiębiorczości poprzez działania ułatwiające inwestowanie rozpoczęcia działalności gospodarczej poprzez ulgi podatkowe, preferencyjne kredyty, ułatwienia lokalizacyjne, pomoc w wykupie terenów itp.,
- podniesienia stanu sanitarnego i estetycznego wsi i poszczególnych siedlisk poprzez:
  - uporządkowanie gospodarki ściekowej i odpadami,
  - poprawę stanu dróg i ulic.

W celu zapewnienia na obszarze gminy realizacji zrównoważonego rozwoju oraz stworzenia podstaw, do utrzymania lub poprawy obecnego stanu środowiska przyrodniczego w zagospodarowaniu terenu usług turystyki, sportu i rekreacji ozn. symbolem 1UT,US,ZP należy

uwzględnić:

- zachowanie powiązań przyrodniczo - krajobrazowych z sąsiadującymi terenami wskazanymi do zagospodarowania poprzez zakaz grodzenia,
- zakaz lokalizacji inwestycji mogących pogorszyć stan środowiska przyrodniczego,
- możliwość lokalizowania obiektu kubaturowego związanego z usługami, w części terenu przylegającej do drogi wojewódzkiej, oznaczonej na rysunku studium szrafem koloru czarnego,
- nowo realizowana zabudowa powinna odznaczać się wysokimi walorami architektonicznymi,
- szczegółowe zasady kształtowania zabudowy ustalone zostaną, na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, z uwzględnieniem specyfiki usług, oraz walorów przyrodniczo - krajobrazowych terenu,
- możliwość urządzenia terenów zagospodarowanych dla celów sportowych, turystycznych, w tym budynków gospodarczych związanych z funkcją sportowo – rekreacyjną, nie naruszających struktur przyrodniczych,
- zapewnienie obsługi w infrastrukturę techniczną i komunikacyjną, a także zapewnienie miejsc parkingowych,
- zachowanie w jak największym stopniu istniejących zadrzewień i zakrzewień śródpolnych,
- tworzenie elementów kompozycji przestrzennych i atrakcyjności krajobrazu.

11. KIERUNKI ROZWOJU KOMUNIKACJI.

Zapewnienie sprawnej i bezpiecznej obsługi komunikacyjnej gminy w zakresie poprawy stanu technicznego dróg wszystkich kategorii i obniżenia uciążliwości transportu dla mieszkańców wymaga:

- zapewnienie dla drogi wojewódzkiej nr 835 (Lublin-Biłgoraj-Przeworsk) o parametrów jak dla klasy „GP” (głównego ruchu przyspieszonego),
- realizacji przebiegu drogi wojewódzkiej nr 848 (Tarnawa-Szczebrzeszyn), obwodnicą miejscowości gminnej:
- utwardzenia gruntowego odcinka drogi powiatowej nr 48 130 o dł. 3,5km,
- utwardzenia gruntowych odcinków dróg gminnych (do zadań gminy należy realizacja 12 gruntowych odcinków dróg o łącznej długości 21,8 km oraz 14 odcinków ulepszonych o długości łącznej 20,6 km),
- poprawy stanu technicznego nawierzchni dróg sieci podstawowej tj. dróg wojewódzkich i powiatowych, a w tym:
  - wzmocnienia nawierzchni poprawiającej ich nośność,
  - wyrównania poprawiającego równość podłużną oraz likwidującego koleiny,
  - poszerzenia nawierzchni do 5,5 m w przekroju szlakowym i 6,0 m w przekroju ulicznym i półulicznym,
  - stosowania zabiegów powierzchniowych poprawiających stan powierzchni oraz szorstkość.
- naprawy i utwardzenia poboczy,
- przywrócenia prawidłowego funkcjonowania odwodnienia korpusu drogi (udrożnienie rowów i przepustów),
- urządzenia dróg w pełnym przekroju ulicznym lub półulicznym w terenach o zwartej zabudowie,
- budowy parkingów przy drogach wojewódzkich i ważniejszych powiatowych z wyłączeniem parkingów dla pojazdów przewożących materiały niebezpieczne,
- prawidłowego oznakowania poziomego i pionowego,
- nieprzekraczalne minimalne odległości obiektów budowlanych od dróg publicznych przyjęć należy zgodnie z art. 43 pkt. I Ustawy o drogach publicznych z dnia 21 marca 1985 r. (t.j. Dz. U. z 2007 r. Nr 19, poz. 115 z późn. zm.).
- nowoprojektowane w sąsiedztwie dróg publicznych budynki mieszkalne i budynki przeznaczone na pobyt ludzi winny spełniać wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2002 r. Nr 75, poz. 690 z późn. zm.), w szczególności §11 i §325.
- W/w obiekty powinny być wznoszone poza zasięgiem uciążliwości określonych w przepisach o ochronie i kształtowaniu środowiska. Dopuszcza się ich lokalizację w zasięgu w/w uciążliwości pod warunkiem zastosowania środków technicznych zmniejszających te uciążliwości do

- poziomu określonego w tych przepisach oraz w Polskich Normach.
- Parametry techniczne dróg, szerokość w liniach rozgraniczających oraz wielkości rezerw terenu pod skrzyżowania przyjąć zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz. U. Z 1999 r. Nr 43, poz. 430), z uwzględnieniem warunków technicznych dla terenów sąsiadujących z drogami wynikających z Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2002 r. Nr 75, poz. 690 z późn. zm).
  - realizacji ścieżek rowerowych jako ciągów pieszo-jezdnych wzdłuż istniejących jezdni poza rowem odwadniającym.

12. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I KOMUNALNEJ.

1) Zaopatrzenie w wodę.

W celu poprawy jakości życia mieszkańców gminy oraz rozwoju funkcji gospodarczych należy :

- rozbudować sieć wodociągu - Żabno do wsi Koi. Żabno,
- rozbudować istniejące ujęcia o zbiorniki wyrównawcze zabezpieczające ciągłość dostawy wody pitnej oraz wody dla celów gaśniczych,
- utrzymać sprawność działania istniejących ujęć,
- systematycznie modernizować odcinki sieci w celu ograniczenia strat wody,
- opracować wspólnie z sąsiednimi gminami program zaopatrzenia w wodę mieszkańców wsi Zabłocie i Nowa Wieś.

2) Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków.

W zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków określa się kierunki działań:

- wyposażenie całości istniejących terenów zurbanizowanych w urządzenia do odprowadzania i oczyszczania ścieków ze względu na wysoki stopień zagrożenia zanieczyszczenia głównego zbiornika wód podziemnych nr 406,
- opracowanie programu systemów kanalizacji sanitarnej dla obszaru gminy. Obsługę wsi Wólka Czernięcińska proponuje się rozwiązać wspólnie ze wsią Zaporze (gmina Radecznicza), a wsi Guzówka Kolonia ze wsią Guzówka (gm. Wysokie), albo poprzez lokalizowanie przydomowych oczyszczalni. Proponuje się lokalizacje oczyszczalni ścieków w miejscowościach: Gródki II, Olszanka, Nowa Wieś, Tokary i Żabno.
- budowa oczyszczalni ścieków w Turobinie (1 etap), a następnie rozszerzenie zakresu obsługi o wsie: Olszanka, Zągrobie, Załawcze, Rokitów, Żurawie, Czernięcin, Kol. Czemięcin i innych (2 etap),
- stosowanie przydomowych oczyszczalni ścieków w terenach zabudowy kolonijnej i rozproszonej (np. Kolonia Żurawie),
- ustanawianie stref ograniczonego użytkowania dla oczyszczalni na podstawie wyników ocen oddziaływania na środowisko przyrodnicze,
- stosowanie zunifikowanych systemów.

3) Elektroenergetyka.

W zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną, określa się zasady i kierunki działania:

- modernizacje i uzupełnianie sieci SN i nn i urządzeń elektroenergetycznych według potrzeb,
- utrzymanie istniejącej linii WN – 110 kV wraz z pasem ograniczonego użytkowania o szerokości 36,0 m,
- zapewnienie pasa terenu o szerokości 62 m dla realizacji linii 400 kV relacji Rzeszów – Zamość,
- lokalizację urządzeń energetyki wiatrowej z uwarunkowaniami rozwoju energetyki wiatrowej zawartymi w „Wojewódzkim Programie Rozwoju Alternatywnych Źródeł Energii dla Województwa Lubelskiego” z uwzględnieniem następujących zasad i założeń:
  - budowa obiektów energetyki wiatrowej w zakresie nie oddziałującym znacząco na

środowisko po identyfikacji i ograniczeniu do minimum ryzyka przyrodniczego oraz niekorzystnego oddziaływania na środowisko akustyczne i krajobraz;

- na etapie opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przeznaczenie terenów dla rozwoju energetyki wiatrowej uwarunkowane jest analizą, oceną i stwierdzeniem (w prognozie oddziaływania na środowisko) braku możliwości wystąpienia znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze w tym obszary i gatunki chronione, ptaki, nietoperze oraz klimat akustyczny i krajobraz;
  - szczegółowa analiza przyrodniczo – środowiskowa powinna obejmować warianty preferowane i alternatywne;
  - monitoring przyrodniczy powinien być przeprowadzony równoległe z monitoringiem wietrzności poprzedzającym realizację elektrowni wiatrowej i kontynuowany w trakcie jej funkcjonowania;
  - elektrownie wiatrowe należy umieszczać na konstrukcjach o ujednoliconej kolorystyce harmonizującej z otaczającym krajobrazem oraz zmniejszającej ryzyko kolizji z przelatującymi ptakami;
  - na terenie zespołu należy lokalizować jednakowy typ siłowni wiatrowych;
  - zachować minimalne odległości budowli siłowni wiatrowych od budynków mieszkalnych przyjmując odległość min. 500m, do czasu weryfikacji proponowanej strefy po wykonaniu opracowania raportu wpływu hałasu projektowanych zespołów siłowni wiatrowych na środowisko, uwzględniając typ, jakość siłowni oraz specyfikację terenu;
  - rozwiązania technologiczne nie powinny odbiegać od standardów stosowanych w obiektach związanych z tego typu działalnością i opierać się na nowoczesnej technologii;
  - dopuszcza się budowę sieci dróg wewnętrznych pomiędzy obiektami siłowni w sposób umożliwiający połączenie ich z drogami publicznymi po uzgodnieniu zjazdów z właściwym zarządcą drogi;
  - pozostały teren, z wyjątkiem powierzchni zajmowanych pod konstrukcje wiatrowe i drogi wewnętrzne może być wykorzystywany rolniczo;
  - połączenie poszczególnych siłowni wiatrowych z istniejącym systemem energetycznym należy realizować za pośrednictwem linii elektroenergetycznych średniego i wysokiego napięcia oraz stacji WN/SN, w uzgodnieniu z właściwym zarządcą sieci, minimalizując ich oddziaływanie na środowisko oraz krajobraz, ze wskazaniem tworzenia systemów kablowych (podziemnych) - prowadzenie napowietrznych linii wysokiego napięcia możliwe jedynie w wyjątkowych przypadkach,
  - dokładną lokalizację siłowni wiatrowych a także przebieg dróg i sieci oraz lokalizację urządzeń związanych z eksploatacją elektrowni wiatrowych należy ustalić w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, utrzymując w granicach obszarów wyznaczonych na rysunku studium strefy hałasu przekraczającego 45 db generowanego przez elektrownie wiatrowe.
- lokalizację urządzeń biogazowni z uwzględnieniem uwarunkowań rozwoju energetyki wiatrowej zawartych w „Wojewódzkim Programie Rozwoju Alternatywnych Źródeł Energii dla Województwa Lubelskiego” na następujących zasadach:
- budowa obiektów energetycznych i ciepłych (biogazownie) w zakresie nie oddziałującym znacząco na środowisko po identyfikacji i ograniczeniu do minimum ryzyka przyrodniczego oraz niekorzystnego oddziaływania na środowisko akustyczne i krajobraz;
  - na etapie opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przeznaczenie terenów dla rozwoju biogazowni uwarunkowane jest analizą, oceną i stwierdzeniem (w prognozie oddziaływania na środowisko) braku możliwości wystąpienia znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze;
  - szczegółowa analiza przyrodniczo – środowiskowa powinna obejmować warianty preferowane i alternatywne;
  - rozwiązania technologiczne nie powinny odbiegać od standardów stosowanych w obiektach związanych z tego typu działalnością i opierać się na nowoczesnej technologii;
  - dopuszcza się budowę sieci dróg wewnętrznych pomiędzy obiektami w sposób umożliwiający połączenie ich z drogami publicznymi po uzgodnieniu zjazdów z właściwym zarządcą drogi.

4) Zaopatrzenie w gaz.

W celu poprawy jakości życia mieszkańców, określa się kierunki działania:

- opracowanie programu i projektu gazyfikacji obszaru gminy we współpracy z gminami powiatu lubelskiego, krasnostawskiego i biłgorajskiego,
- zapewnienie terenu o szerokości 30,0 m dla realizacji gazociągów wysokoprężnych i stacji redukcyjnej I stopnia (rejon Turobina).

5) Ciepłownictwo.

W zakresie zaopatrzenia w ciepło należy dążyć do stopniowego przechodzenia na systemy i media grzewcze nie powodujące nadmiernego zanieczyszczenia powietrza jak również modernizować istniejące kotłownie lokalne.

6) Telekomunikacja.

W zakresie wyposażenia w urządzenia telekomunikacji określa się kierunki działania:

- podnoszenie sprawności połączeń lokalnych i zamiejscowych,
- zastosowanie w miarę potrzeb łączności bezprzewodowej,
- budowa urządzeń umożliwiających korzystanie z telefonii komórkowej.

7) Gospodarka odpadami stałymi.

Określa się kierunki działania :

- podporządkowanie gospodarki odpadami wspólnie z gminami powiatów bądź gminami z powiatu, ewentualnie utrzymanie lokalizacji wysypiska odpadów; budowa zgodnie z wymogami ochrony środowiska przyrodniczego,
- zapewnienie sprawnego systemu gromadzenia i wywożenia odpadów,
- segregacja odpadów w miejscu ich powstawania z odzyskiem surowców wtórnych,
- zamknięte składowisko odpadów w Turobinie jako obiekt potencjalnie zagrażający czystości środowiska naturalnego w najbliższym otoczeniu powinno podlegać systemowi lokalnego monitoringu. Monitoringiem powinny być objęte przede wszystkim wody gruntowe i powierzchniowe w okolicy składowiska. Badania muszą być przeprowadzane przez okres 30 lat po jego zamknięciu. Zasady monitoringu regulują przepisy odrębne. Teren zamkniętego składowiska może być wykorzystany na lokalizację urządzeń biogazowni.
- zbiórka i wywóz odpadów z terenu gminy powinien odbywać się zgodnie z Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Turobin.

8) Pozostała infrastruktura komunalna.

W zakresie ochrony przeciwpożarowej przyjęto:

- utrzymanie istniejących jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej,
- wyposażenie jednostek w specjalistyczny sprzęt gaśniczy oraz ratownictwa drogowego,
- działanie wspólne z Państwową Strażą Pożarną.

W zakresie chowania zmarłych przyjęto :

- utrzymanie czynnych cmentarzy w m. Gródki, Turobin – Zagroble i Czernięcin,
- zachowanie w należytym stanie cmentarza Św. Marka w Turobinie,

9) Systemy przeciwdziałania na wypadek szczególnych zagrożeń oraz obronności państwa.

- tworzenia niezbędnych rezerw terenu na potrzeby wykonywania budowli ochronnych,
- tworzenia niezbędnych rezerw przy realizacji infrastruktury komunalnej (ujęcia wody) oraz punktów likwidacji skażeń z możliwością ich zagospodarowania w czasie pokoju
- rozbudowy sieci elektroenergetycznych przemysłowych i rozdzielczych dla zapewnienia dwustronnego zasilania,
- rozbudowy i modernizacji sieci dróg do pełnych parametrów technicznych w celu bezpiecznej

ewakuacji ludności oraz wykonywania manewrów ratowniczych,

- stworzenia warunków niezbędnych do przetrwania ludności w sytuacjach zagrożenia życia, w zakresie zaopatrzenia w żywność, wodę, leki, energię elektryczną, paliwa itp.,
- zapewnienie warunków ciągłości kierowania obroną cywilną (stanowiska kierowania, środki łączności),
- prowadzenie systematycznych szkoleń stanu osobowego w celu osiągnięcia przydatności do działań w warunkach zagrożeń.

IV. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.

1. Przedstawione w studium kierunki zagospodarowania przestrzennego odnoszą się do stref, obszarów i terenów o zróżnicowanych uwarunkowaniach rozwoju i możliwościach zagospodarowania przestrzennego.
2. Na podstawie uwarunkowań rozwoju gminy wyodrębniono strefy polityki przestrzennej, oznaczone odpowiednimi symbolami na rysunku studium.
  - A - strefa urbanizacji obejmująca ośrodek gminny, Przedmieście Szczebrzeszyńskie oraz tereny przeznaczone dla zainwestowania.
  - B - strefa efektywnego rozwoju obejmująca jednostki wiejskie: Żurawie, Rokitów, Załawcze, Zagroble, Kolonia Tarnawa Duża, część wsi Olszanka, Tarnawa Duża, Tarnawa Mała, Czernięcin Główny i Czernięcin Poduchowny.
  - C - strefa ekologiczna obejmująca obszary tworzące przyrodniczy system gminy obejmujący kompleks leśny w południowo-zachodniej części gminy pełniący rolę korytarza ekologicznego o znaczeniu krajowym, tereny leśne w północnej części gminy, dolinę rzeki Por wraz z dopływami (korytarz ekologiczny rangi regionalnej), agrocenozy oraz obszar osadnictwa w Wólce Czernięcińskiej, Gaju Czernięcińskim, Żurawiu oraz obszar aktywizacji jednostek wiejskich Tokary, Huta Turobińska, Gródki Pierwsze i Gródki Drugie.
  - D - strefa rolno - osadnicza obejmująca jednostki wiejskie Guzówka Kolonia, Elizówka, Żabno, Żabno Kolonia, Zabłocic, Nowa Wieś, część Czernięcina Głównego i Czernięcina Poduchownego wraz z otaczającą je rolniczą przestrzenią produkcyjną.
3. W wydzielonych strefach wyodrębnia się obszary i tereny o zróżnicowanych kierunkach zagospodarowania, oznaczone odpowiednimi symbolami na rysunku studium.
  - 3.1. W strefie urbanizacji – A określono następujące kierunki i zasady działania:
    - adaptacja istniejącej zabudowy mieszkaniowej, gospodarczej, usługowej jej porządkowanie i uzupełnianie oraz podnoszenie estetyki,
    - kształtowanie przestrzeni publicznej w centrum osady poprzez koncentrację czynników miastotwórczych tj. usługi publiczne, komercyjne, działalność o charakterze usługowym oraz przywrócenie funkcji targowo-handlowej w rynku,
    - podjęcie działań w kierunku przywrócenia praw miejskich,
    - wykorzystanie istniejących rezerw terenowych i kubaturowych dla rozwoju przemysłu, rzemiosła i usług,
    - tworzenie komunalnych zasobów gruntów w celu zapewnienia terenów dla rozwoju działalności ekonomicznej i rozwoju mieszkalnictwa,
    - uzupełnienie wyposażenia w niezbędne urządzenia z zakresu infrastruktury technicznej i komunikacji:
      - budowa systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków z lokalizacją oczyszczalni w terenach Przedmieścia Szczebrzeszyńskiego,
      - realizacja obwodnicy drogi nr 848 według jednego z dwu przedstawionych na rysunku studium wariantów,
      - inne w miarę potrzeb,
    - ochrona obiektów i zespołów prawnie chronionych (zespół kościoła parafialnego p.w. Sw. Dominika, kaplica p.w. Św. Marka; dawny cmentarz przykościelny) wraz z ich otoczeniem przed zmianami degradującymi ich wartości historyczne, architektoniczne, urbanistyczne i użytkowe,
    - renowacja w miarę możliwości substancji zabytkowej z jednoczesnym podnoszeniem standardów użytkowych,
    - prowadzenie nadzoru konserwatorskiego przy pracach ziemnych na terenach rozpoznanych stanowisk archeologicznych,
    - opracowanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w granicach oznaczonych na rysunku studium. Możliwe jest dzielenie na mniejsze obszary planistyczne związane z realizacją poszczególnych zadań w miarę potrzeb,
    - ustalenie w miejscowym planie oraz decyzjach o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu warunków kształtowania zabudowy w nawiązaniu do istniejących tradycyjnych form budownictwa, wielkości działek, udziału powierzchni działki biologicznie aktywnej, gabarytu zabudowy, formy dachu i małej architektury,

- wzbogacanie zieleni towarzyszącej zabudowie oraz kształtowanie zieleni izolacyjnej między terenami mieszkaniowymi i gospodarczymi.

3.2. W strefie efektywnego rozwoju – B określa następujące kierunki i zasady działania:

- adaptacja istniejącej zabudowy mieszkaniowej, gospodarczej, usługowej jej porządkowanie i uzupełnianie,
- kształtowanie nowej zabudowy z priorytetem dla obiektów związanych z funkcją rolniczą,
- wykorzystanie istniejących rezerw kubaturowych i terenowych dla rozwoju funkcji usługowej lub gospodarczej,
- dopuszcza się zmianę istniejącego przeznaczenia terenów dla nowych funkcji wynikających z potrzeb społecznych lub gospodarczych pod warunkiem niekolizyjności ze środowiskiem przyrodniczym,
- kształtowanie terenów dla rozwoju działalności produkcyjnej, wytwórczej, rzemiosła, usług, urządzeń obsługi technicznej i komunikacyjnej (stacje paliw, obsługa techniczna samochodów), obsługi ruchu tranzytowego (gastronomia, zajazdy) pod warunkiem ich niekolizyjności ze środowiskiem przyrodniczym,
- uzupełnienie wyposażenia o niezbędne urządzenia z zakresu komunikacji i infrastruktury technicznej, a w szczególności realizacja systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków,
- ochrona obiektu prawnie chronionego (cmentarz w Czemięcinie Poduchownym) wraz z jego otoczeniem przed zmianami degradującymi wartości historyczne, architektoniczne, krajobrazowe i użytkowe,
- prowadzenie nadzoru konserwatorskiego przy pracach ziemnych na terenach rozpoznanych stanowisk archeologicznych,
- prowadzenie gospodarki rolnej stosownie do warunków przyrodniczych. Na obszarach zagrożonych erozją działania powinny objąć:
  - zalesianie gruntów ornych o spadkach powyżej 12°, rekultywację użytków poerozyjnych, kształtowanie układu działek pozwalające na poprzecznostokową uprawę gruntów, tarasowanie zboczy, zmianowanie upraw dostosowane do warunków w poszczególnych partiach stoków, stosowanie fitomelioracji drzewiastych, krzewiastych i trawiastych,
  - ustalenie w miejscowych planach bądź decyzjach o ustaleniu warunków zabudowy i zagospodarowania terenu udziału powierzchni biologicznie aktywnej wielkość działki form zabudowy nawiązującej do tradycyjnego budownictwa, gabarytu zabudowy i formy dachu,
  - kształtowanie zieleni izolacyjnej między terenami mieszkaniowymi i gospodarczymi,
  - dopuszcza się eksploatację złóż surowców mineralnych dla potrzeb lokalnych. Po zakończeniu eksploatacji teren wyrobiska należy zrekultywować.

3.3. W strefie ekologicznej – C określa się następujące zasady i kierunki działania:

3.3.1. Tereny lasów w południowo-zachodniej części gminy (pełniące rolę korytarza ekologicznego o znaczeniu krajowym) oraz tereny leśne w północnej części gminy.

- objęcie wzmożoną ochroną poprzez ochronę prawną w formie parku krajobrazowego bądź obszaru chronionego krajobrazu, granice ochrony winne być ustanowione na podstawie opracowanej dokumentacji przyrodniczo-krajobrazowej,
- opracowanie uproszczonych planów urzędniowych lasów prywatnych, umożliwiających prowadzenie planowanego pozysku drewna i właściwej reprodukcji lasów oraz zahamowanie trzebieży,
- nadanie fragmentom lasów prywatnych funkcji ochronnych (glebo- i wodochronnych),
- zakaz zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na nieleśne,
- wykluczenie wszelkiej zabudowy na terenach rolniczej przestrzeni produkcyjnej poza niezbędną infrastrukturą techniczną i trasami komunikacyjnymi

(dopuszcza się lokalizację nekubaturowych urządzeń sportowych i rekreacyjnych),

- przeznaczenie gruntów ornych o spadkach większych niż 12° do zalesienia lub wprowadzenie trwałych użytków zielonych,
- stosowanie na gruntach ornych o spadkach od 8° do 12° poprzecznostokowej uprawy roli, tarasowania zboczy i zmianowania roślin w zależności od warunków w poszczególnych partiach stoków,
- wzbogacenie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych i ekologiczne zagospodarowanie nieużytków,
- ochrona obiektów prawnie chronionych (kaplica cmentarna pw. św. Elżbiety, lipa drobnolistna i cmentarz rzymskokatolicki w Zagroblu) wraz z ich otoczeniem przed zmianami degradującymi ich wartości historyczne, architektoniczne, widokowe i użytkowe.

3.3.2. Dolina rzeki Por o randze regionalnego korytarza ekologicznego oraz ciągi ekologiczne jej dopływów;

- wykluczenie zabudowy oprócz niezbędnych urządzeń infrastruktury technicznej, komunikacji wraz z zaleceniami zwiększenia retencji powierzchniowej (małe zbiorniki wodne),
- ochrona istniejącego złoża torfów z zakazem, eksploatacji z uwagi na rolnicze użytkowanie,
- ekologiczne wzbogacanie cieków poprzez zadrzewienia i zakrzewienia,
- ustanowienie strefy ochrony od ujęcia wody podziemnej,
- prowadzenie nadzoru konserwatorskiego przy pracach ziemnych na terenach rozpoznanych stanowisk archeologicznych.

3.3.3. Obszar aktywizacji w oparciu o walory przyrodnicze i kulturowe predysponowane do rozwoju funkcji turystyki obejmujące jednostki wiejskie: Tokary, Huta Turobińska, Gródki Pierwsze i Gródki Drugie,

- możliwość przekształcania zabudowy o charakterze wiejskim dla rozwoju funkcji turystyki,
- modernizacja, porządkowanie i uzupełnianie zabudowy istniejącego układu przestrzennego poprzez wyposażanie w usługi turystyczne i otoczenia turystyki przy wykluczeniu lokalizacji wymagających znacznych kubatur,
- realizacja systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków z postulowaną lokalizacją oczyszczania ścieków w rejonie wsi Gródki Duże, Tokary,
- opracowanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w granicach oznaczonych na rysunku studium,
- ustalenie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego oraz decyzjach wz i zt warunków i sposobu kształtowania zabudowy poprzez określenie wielkości działek i udziału powierzchni biologicznie czynnej, gabarytu obiektów, formy dachów,
- ustanowienie strefy ochronnej od ujęcia wody podziemnej w Tokarach,
- prowadzenie nadzoru konserwatorskiego przy pracach ziemnych na terenach rozpoznanych stanowisk archeologicznych.

3.3.4. Obszar osadnictwa o dominującej funkcji rolniczej obejmujące jednostki wiejskie: Wólka Czernięcińska i Gaj Czernięciński i Żurawie.

- adaptacja istniejącej zabudowy mieszkalnej, gospodarczej, usługowej jej porządkowanie i uzupełnianie,
- kształtowanie nowej zabudowy z priorytetem dla obiektów związanych z funkcją rolniczą. Dopuszcza się realizację obiektów usługowych i produkcyjnych pod warunkiem ich niekolizyjności ze środowiskiem przyrodniczym i funkcją dominującą,
- uzupełnienie wyposażenia w niezbędne urządzenia z zakresu komunikacji i infrastruktury technicznej, w szczególności realizacja systemu odprowadzania i

oczyszczania ścieków,

- ustalanie w decyzjach o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu udziału powierzchni biologicznie aktywnej, wielkość działki, form zabudowy nawiązującej do tradycyjnego budownictwa, gabarytu zabudowy i formy dachu,
- prowadzenie nadzoru konserwatorskiego przy pracach ziemnych na terenach rozpoznanych stanowisk archeologicznych.

3.3.5. Obszar rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

- przeznaczenie gruntów ornych o spadkach większych niż 12° do zalesienia lub wprowadzenia trwałych użytków zielonych,
- stosowanie na gruntach ornych o spadkach od 8° - 12° poprzecznostokowej uprawy roli, tarasowania zboczy i zmianowania
- wykluczenie zabudowy oprócz niezbędnych urządzeń infrastruktury technicznej, komunikacyjnej i niekubaturowych urządzeń turystyki, sportu i rekreacji,
- ustanowienie strefy ochrony od ujęcia wody podziemnej w Gródkach Drugich,
- utrzymanie cmentarza w Gródkach Pierwszych,
- dopuszczenie wydobycia kopaliny dla potrzeb lokalnych. Po zakończeniu eksploatacji teren wyrobiska należy zrekultywować albo zagospodarować na cele turystyki lub rekreacji,
- wydzielenie z terenów rolnych obszarów do zalesienia.

3.4. W strefie rolno-osadniczej – D określa się następujące kierunki i zasady działania:

3.4.1. Obszar, osadnictwa obejmujący jednostki wiejskie Guzówka Kolonia, Elizówka, Żabno, Żabno Kolonia, Nowa Wieś, część Czernięcina Głównego i Czernięcina Poduchownego,

- adaptacja istniejącej zabudowy mieszkaniowej, gospodarczej, usługowej, jej uporządkowanie oraz zapewnienia nowych terenów dla rozwoju zabudowy zagrodowej z dopuszczeniem lokalizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz obiektów usługowych i produkcyjnych pod warunkiem ich niekolizyjności ze środowiskiem przyrodniczym i funkcją rolniczą,
- realizacja systemu zaopatrzenia w wodę we wsi Zabłocić i Kolonia Żabno,
- budowa systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków z proponowaną lokalizacją oczyszczalni w rejonie wsi Żabno i Zabłocić,
- prowadzenie nadzoru konserwatorskiego przy pracach ziemnych na terenach rozpoznanych stanowisk archeologicznych.

3.4.2. Tereny z dopuszczeniem zabudowy:

- realizację zabudowy mieszkaniowej i gospodarczej związanej z produkcją rolną,
- gromadzenie ścieków w szczelnych szambach, ich sprawne wywożenie do oczyszczalni ścieków, ewentualnie oczyszczanie w indywidualnych bądź grupowych oczyszczalniach ścieków,
- prowadzenie nadzoru konserwatorskiego przy pracach ziemnych na terenach rozpoznanych stanowisk archeologicznych.

3.4.3. Obszar rolniczej przestrzeni produkcyjnej:

- wykluczenie zabudowy oprócz urządzeń infrastruktury technicznej, tras komunikacyjnych i obiektów ich obsługi,
- przyjęcie min. 500m strefy uciążliwości hałasu powyżej 45 db wywołującej zakaz lokalizacji zabudowy mieszkaniowej;
- utrzymanie lokalizacji wysypiska odpadów i ewentualna jego budowa zgodnie z wymogami ochrony środowiska, prowadzenie nadzoru konserwatorskiego przy pracach ziemnych na terenach rozpoznanych stanowisk archeologicznych.
- prowadzenie gospodarki rolnej stosownie do warunków przyrodniczych. Na obszarach zagrożonych erozją działania powinny objąć: zalesianie gruntów

ornych o spadkach powyżej 12°, rekultywację nieużytków poerozyjnych, kształtowanie układu działek pozwalające na poprzecznostokową uprawę gruntów, tarasowanie zboczy, zabezpieczanie techniczne i zmianowanie upraw dostosowane do warunków w poszczególnych partiach stoków, stosownie fitomelioracji drzewiastych, krzewiastych i trawiastych,

- wydzielenie z terenów rolnych obszarów do zalesienia (oznaczone na rysunku studium),
- eksploatacja kruszywa naturalnego - piasku dla potrzeb lokalnych. Po zakończeniu wydobycia teren wyrobiska należy zrekultywować.

3.5 Niezależnie od położenia w strefach polityki przestrzennej ustala się następujące wymagania ochrony przeciwpowodziowej:

- lokalizacji zabudowy poza obszarami bezpośredniego i potencjalnego zagrożenia powodzią,
- pozostawienie obszarów bezpośredniego i potencjalnego zagrożenia powodzią w użytkowaniu łąkowo - wodnym z zakazem zalesiania i zadrzewiania,
- racjonalne retencjonowanie wód oraz użytkowanie budowli przeciwpowodziowych, a także sterowanie przepływami wód,
- budowanie i utrzymywanie wałów przeciwpowodziowych i kanałów ulgi,
- zachowanie i tworzenie wszelkich systemów retencji wód, budowa i rozbudowa zbiorników retencyjnych, suchych zbiorników przeciwpowodziowych oraz polderów przeciwpowodziowych
- poprawa stanu koryta potoków i progów wodnych,
- doposażenie gminnych jednostek straży pożarnej, doskonalenie procedur i wyposażenie gminnych formacji obrony cywilnej i osób uczestniczących w procesie zarządzania kryzysowego przeciwdziałaniu klęskom i zagrożeniom.

3.6 Zakres przeprowadzonych zmian, zatwierdzonych uchwałą Nr LXIV/271/2010

- 1UT, US,ZP (tereny usług turystyki, tereny usług sportu i rekreacji , tereny zieleni urządzonej) w miejscowości Tokary i Huta Turobińska
- 2MN (tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej) w miejscowości Turobin
- 3E,C (tereny urządzeń elektroenergetycznych i ciepłowniczych – biogazownia) w miejscowości Turobin
- 4P (tereny obiektów przemysłowych) w miejscowości Turobin,
- 5G (teren stacji redukcyjnej gazu) w miejscowości Nowa Wieś,
- tereny elektrowni wiatrowych zlokalizowane w miejscowościach: Żabno, Kol. Żabno, Turobin, Czernięcin Główny, Czernięcin Poduchowny.

V. INSTRUMENTY REALIZACJI POLITYKI PRZESTRZENNEJ.

1. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego .

1.1. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego zachowujące ważność prawną do 31 grudnia 2001 r. (art. 1 Ustawy z dnia 22 grudnia 1999 r. o zmianie ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym).

1.1.1. Miejscowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego gminy Turobin zatwierdzony uchwałą nr X/47/89 GRN w Turobinie z dnia 28 grudnia 1989 r.

1.1.2. Miejscowy plan szczegółowy zagospodarowania przestrzennego budownictwa jednorodzinnego w Turobinie zatwierdzony uchwałą nr XVI/88/92 RG w Turobinie z dnia 11 marca 1992 r.

1.2. W myśl ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym nie uchwalono miejscowego planu zachowującego ważność prawną po 1 stycznia 2000 r.

2. Obszary objęte obowiązkiem sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

- 2.1. Obszary na których przewiduje się zadania dla realizacji celów publicznych o znaczeniu:
- ponadlokalnym:
    - tereny komunikacji drogowej - obwodnica m. Turobin,
- modernizacja dróg powiatowych;
    - tereny przebiegu linii NN – 400 kV i linii WN – 110 kV,
    - tereny przebiegu gazociągu wysokoprężnego wraz ze stacją redukcyjną I stopnia.
  - lokalnym:
    - tereny usług publicznych,
    - tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową, wynikającą z potrzeby zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej,
    - tereny urządzeń infrastruktury technicznej i komunalnej.
- 2.2. Obszary dla których sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jest obowiązkowe ze względu na istniejące uwarunkowania oznaczono na rysunku studium.
- 2.3. Możliwe jest dzielenie na mniejsze obszary planistyczne związane z realizacją poszczególnych zadań w miarę bieżących potrzeb.
- 2.4. Studium nie ogranicza możliwości sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla obszarów innych niż wskazane.

3. Obszary chronione.

3.1. Obowiązująca ochrona prawa.

Na terenie gminy na mocy przepisów prawnych chronione są:

- pomniki przyrody zamieszczone w aneksie nr 1,
- obiekty i zespoły wpisane do rejestru zabytków – aneks nr 2,

Ochroną pośrednią objęte są:

- obiekty i tereny znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków – aneks nr 3,

3.2. Postulowana ochrona prawna.

Postuluje się wprowadzenie następujących form ochrony prawnej:

- ustanowienie ochrony obszaru głównego zbiornika wód podziemnych nr 406 (cały obszar gminy),
- powołanie w południowo-zachodniej części gminy parku krajobrazowego lub zachodnioroztoczańskiego obszaru chronionego krajobrazu,
- wyznaczenie i ustanowienie stref ochronnych dla grupowych ujęć wód podziemnych,
- wyznaczenie stref ograniczonego użytkowania dla istniejących i programowanych obiektów uciążliwych,

3.3. Postulowana ochrona planistyczna.

Do czasu ustanowienia ochrony prawnej postuluje się wprowadzenie następujących ochrony planistycznej dla:

- obszaru głównego zbiornika wód podziemnych nr 406 (cały obszar gminy), na którym zaleca się wprowadzenie zakazów wznoszenia obiektów oraz wykonywania robót lub innych czynności, które mogą spowodować trwałe zanieczyszczenie gruntów lub wód, a w szczególności przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
- projektowanego obszaru Roztocza i kotliny Sandomierskiej Rezerwatu Biosfery „Roztocze – Puszcza Solska”, z uwagi na wartości przyrodnicze istotne dla dziedzictwa przyrodniczego Europy oraz projektowanego Gorajskiego Parku Krajobrazowego i planowanego powiększenia Roztoczańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (docelowo Zachodnioroztoczańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu) z

zasadami zagospodarowania polegającymi na:

- szczególnej dbałości o estetykę krajobrazu, w tym:
    - x ochronę punktów i panoram widokowych,
    - x ochronę naturalnego krajobrazu dolin rzecznych i zbiorników wodnych,
    - x ochronę krajobrazu naturalnych ekosystemów,
  - szczególnej dbałości o harmonię użytkowania gospodarczego z wartościami przyrodniczo – krajobrazowymi,
  - zachowaniu przestrzennej zawartości oraz przestrzennych powiązań pomiędzy obszarami o wysokiej aktywności biologicznej,
  - zakazie lokalizowania inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko i wymagających opracowania oceny oddziaływania na środowisko z wyjątkiem gazociągów,
- wskazuje się do objęcia statusem obszaru ochronnego zlewni wód powierzchniowych:
- zlewnię górnego Wieprza do zapory czołowej zbiornika „Nielisz” (w tym dorzecze Poru),
  - zlewni górnej i środkowej Białej Łady powyżej Biłgoraja, na terenie których obowiązuje:
    - x śledzenie zmian ładunków odprowadzanych do wód;
    - x identyfikacja głównych źródeł zanieczyszczeń;
    - x prowadzenie prawidłowej gospodarki wodą w układzie zlewniowym w tym optymalizację programów naprawczych;
    - x przeciwdziałanie poprzez redukcję zanieczyszczeń ze źródeł punktowych
    - x redukcję zanieczyszczeń obszarowych
    - x redukcja i retencjonowanie nutrientów w korycie i dolinie rzeki
    - x biokontrola wtórnego zanieczyszczenia w korycie i dolinie rzeki
- w obrębie powyższych obszarów ochronnych ponadto wprowadza się zasady zagospodarowania, które powinny polegać na:
- ochronie dolin rzecznych i pozadolinnych podmokłości, przed odwadnianiem, a meandrujących odcinków rzek przed regulacją,
  - uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej.

4. Postulowane opracowania programów :

- systemów kanalizacji sanitarnej i oczyszczania ścieków,
- gazyfikacji,
- porządkowania gospodarki odpadami.

Narzędziem promocji winien być opracowany informator o możliwościach rozwoju i atrakcyjności inwestycyjnej gminy (katalog ofert).

W celu podniesienia efektywności działań w zakresie zagospodarowania przestrzennego i działalności gospodarczej władze samorządowe gminy mogą stosować własne instrumenty polityki finansowej, a także starać się o wsparcie z funduszy i środków krajowych oraz pomocowych UE.

1. Własne instrumenty finansowe.

a) zróżnicowanie wysokości podatków lokalnych od nieruchomości:

- podniesienie podatków od nieruchomości na terenach zaniedbanych, przewidzianych do przekształceń zgodnie z polityką przestrzenną określoną w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy”,
- zwolnienie od podatku lub obniżenie stawek podatku od nieruchomości wobec gruntów, na których prowadzone są inwestycje tworzące nowe miejsca pracy zgodnie z ustaloną w „Studium...” funkcją strefy,
- podniesienie podatku od nieruchomości w stosunku do uciążliwych terenów i obiektów przemysłowo-składowych.

Działanie to przyczyni się do przyspieszenia eliminacji zagrożeń o tym charakterze;

b) stosowanie systemu zachęt, ulg, zmniejszonych stawek czynszu w stosunku do inwestorów prowadzących inwestycje odpowiadające założeniom strategii rozwoju gminy,

c) stworzenie systemu informacji, sugestii oraz określenie zasad wspomagania finansowego i

formalno-prawnego inwestycji wspólnych realizowanych przez gminę i prywatnych inwestorów, szczególnie w zakresie uzbrojenia terenów w elementy infrastruktury technicznej;

d) pozyskiwanie lokalnych źródeł finansowania inwestycji:

- sprzedaż lub dzierżawa terenów komunalnych,
- wpływy opłat audiatenckich i opłaty „planistycznej”,
- sprzedaż akcji i innych papierów wartościowych,
- zaciąganie kredytów pod zastaw nieruchomości komunalnych;

2. Krajowe środki finansowe wspierające rozwój infrastruktury, ochronę środowiska, przedsiębiorczości, infrastruktury ekonomicznej w obszarach wiejskich.

a) dotacje celowe z budżetu województwa na przedsięwzięcia służące aktywizacji gospodarczej obszaru gminy,

b) budżet państwa,

c) fundusze pomocowe:

- Fundusz Współpracy – Program „Agrolinia 2000”,
- Fundacja Programów Pomocy dla Rolnictwa – FAPA,
- Fundacja Zaopatrzenia Wsi w Wodę,
- Fundacja Rolnicza,
- Polska Fundacja Promocji i Rozwoju Małych i Średnich Przedsiębiorstw (realizacja programów pomocowych dla MiŚP opartych na pomocy zagranicznej)
- Krajowy System Usług (ośrodki wspierania biznesu świadczące usługi informacyjne, doradcze, szkoleniowe oraz finansowe),
- Agencja Techniki i Technologii (tworzenie bazy informacyjnej o innowacyjnych projektach gotowych do wdrożenia i aktywne kojarzenie twórców, producentów, inwestorów kapitałowych,

d) pozabudżetowe fundusze celowe :

- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych.

3. Fundusze pomocowe UE wspierane przez Bank Światowy i Europejski Bank Inwestycyjny.

a) Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej - COUNTER PART FUND (udziela niskoprocentowych kredytów preferencyjnych na rozwój infrastruktury),

b) Bank Światowy (kredyty na rozwój telekomunikacji oraz wspieranie drobnej i średniej przedsiębiorczości na obszarach wiejskich),

c) Polsko-Brytyjski Program Rozwoju Przedsiębiorczości

Jednostka zarządzająca: Polsko-Brytyjski Program Rozwoju Przedsiębiorczości, Lublin.
Realizowany jest w ramach czterech struktur organizacyjnych:

- Program Rozwoju Rynku: usługi doradcze dla UiSP z terenu woj. lubelskiego (planowanie i marketing)
  - opracowanie biznes planu,
  - projekty sieci dystrybucji,
  - badania marketingowe,
  - projekt kampanii reklamowej,
  - analizy opłacalności inwestycji.
- Program Rozwoju Biznesu (pobudzanie rozwoju usług wspierania biznesu),
- Lubelski Fundusz Kapitałowy Sp. z.o.o (zapewnienie dostępu do średnio- i długoterminowego kapitału małym i średnim przedsiębiorstwom),
- Lubelski Fundusz Przedsiębiorczości Sp. z.o.o (udzielanie kredytów bankowych małym i średnim przedsiębiorstwom).

Polska będzie otrzymywała po 2000 roku pomoc finansową w ramach trzech programów przedakcesyjnych: PHARE 2, ISPA, SAPARD określonych w dokumencie Komisji Europejskiej „Partnerstwo dla Członkostwa”.

Program obejmuje lata 2000 - 2006.

- PHARE 2 - finansowe wsparcie restrukturyzacji i modernizacji gospodarki krajów ubiegających się o członkostwo w UE,
- ISPA - ujednoczenie poziomu rozwoju infrastruktury technicznej w zakresie transportu i ochrony środowiska (szczególnie utylizacja odpadów). Inicjatywę składania propozycji w dziedzinie finansowania ochrony środowiska z ISPA będą miały samorzady lub związki samorządowe. Natomiast propozycja realizacji przedsięwzięć z dziedziny transportu (rozwój infrastruktury transportowej, połączenie systemów komunikacyjnych z infrastrukturą krajów członkowskich UE, budowa transeuropejskiej sieci transp.) należeć będzie do Dyrekcji Generalnej Dróg Publicznych.
- SAPARD - finansowe wsparcie modernizacji rolnictwa i rozwój obszarów wiejskich przy udziale Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej. Można ubiegać się o środki na finansowanie następujących działań:
  - inwestycje w gospodarstwach rolnych,
  - przetwórstwo i dystrybucja,
  - poprawa standardów higienicznych i jakościowych,
  - technologie i metody produkcji przyjazne środowisku,
  - dywersyfikację produkcji,
  - tworzenie grup producenckich,
  - odnowę wsi, ochronę dziedzictwa kulturowego,
  - system rejestrów gruntów, scalanie gruntów,
  - rozwój infrastruktury,
  - zasoby wodne,
  - leśnictwo,
  - informację, pomoc doradczą.

4. Instrumenty wspierające rozwój małych i średnich przedsiębiorstw oraz przedsiębiorczości.

- a) Centra Wspierania Biznesu,
- b) Sieć Informacji Gospodarczej,
- c) Ośrodki Wspierania Przedsiębiorczości (działalność szkoleniowo-doradcza w zakresie tworzenia firmy),
- d) Fundusze Rozwoju Przedsiębiorczości (udzielanie pożyczek bezrobotnym, na rozpoczęcie działalności gospodarczej),
- e) Inkubatory Przedsiębiorczości (wspierają małe firmy w okresie ich kształtowania się: doradztwo marketingowe, prawne, finansowe, podatkowe),
- f) Agencja Rozwoju Gospodarczego,
- g) Fundusz Pożyczkowo – Gwarancyjny,
- h) Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych (lokalna instytucja ubezpieczeniowa).

ANEKS NR 1

Ewidencja pomników przyrody – gm. Turobin.

Nr ewid.	Rodzaj pomnika	Opis pomnika	Miejscowość	Bliższe określenie położenia
1	PD	lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>) o obw. 950 cm i wys. 15 m	TUROBIN	cmentarz grzebalny
202	GD	14 lip drobnolistnych (<i>Tilia cordata</i>) o obw. 220 do 400 cm i wys. od 22 do 25 m	KOLONIA TARNAWA	13 drzew rośnie w szpalerze śródpolnym, 1 przy budynku mieszkalnym (teren parku podworskiego)
203	PD	lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>) o obw. 400 cm i wys. 28 m	KOLONIA TARNAWA	na terenie parku podworskiego, w sąsiedztwie młyna gospodarczego
205	GD	2 lipy drobnolistne (<i>Tilia cordata</i>) o obw. 265, 550 cm i wys. 25 m, jesion wyniosły (<i>Fraxinus excelsior</i>) o obw. 330 cm i wys. 26 m, brzoza brodawkowata (<i>Betula verrucosa</i>) o obw. 250 cm i wys. 23 m	TUROBIN	wokół kościoła katolickiego

ANEKS NR 2

Wykaz obiektów i zespołów wpisanych do rejestru zabytków.

W obszarze (d. miasta) Turobina wpisane są do rejestru zabytków:

- Zespół kościoła parafialnego p.w. Św. Dominika, dzwonnica, drzewostan w granicach ogrodzenia i budynek starej plebanii – rej. Zab. A/92:
  - kościół murowany wzniesiony w 1530 roku, powiększony i gruntownie przebudowany w 1620 - 23 przez Jana Wolffa, prawdopodobnie wg. projektu Jana Jaroszewicza, późno renesansowy z elementami późnogotyckimi w murach,
- Kaplica cmentarna Św. Elżbiety - Zab. A/97
  - drewniana, wzniesiona w 1832 roku na cmentarzu rzymskokatolickim, d. także prawosławnym i grekokatolickim. Remontowana w 1867 r.
- Kaplica p.w. Sw. Marka rej. Zab. A/98
  - przy ulicy Staszica. Wzniesiona w miejscu kościoła w 1822r, drewniana, parterowa, jednoprzęsłowa.
- Zespół Kościoła Parafialnego p.w. św. Katarzyny w Czernięcinie składający się z kościoła drewnianego, dzwonnicy drewnianej, cmentarza kościelnego z drzewostanem i figurami zajmujący działki 170 i 171 (fragment) – rej. Zab. ZA/489;
- Cmentarz grzebalny – Czernięcin Poduchowny – rej. Zab. ZA/458
  - rzymskokatolicki w Czernięcinie, czynny. Założony w 1858 roku, kilkakrotnie powiększany, powierzchnia 1,35 ha, układ kwatrowy. Zachowało się około 20 kamiennych nagrobków sprzed 1945r., 2 kopce ziemne, mniejszy usypany w intencji poległych w I wojnie światowej, na nim stoi krzyż na postumencie imitującym kopiec kamieni. Drzewostan: lipy, jesiony, klony, olchy, robinie, wiąz i kasztanowiec.

ANEKS NR 3

Wykaz istniejących obiektów znajdujących się w wojewódzkiej ewidencji :

1. *Wiatrak Koźlak – Gródki Pierwsze*
2. *Wiatrak Koźlak – Huta Turobińska*

Ewidencja stanowisk archeologicznych według AZP

Spis stanowisk z badań powierzchniowych AZP na obszarze 87-83

Nr stan. na obszarze	Miejscowość	Nr stan. w miejsc.	Gmina	Współrzędne		Nr inwentarza
				X	Y	
1	Gilów	1	Goraj	105	020	
2	Gilów	2	Goraj	114	018	
3	Gilów	3	Goraj	131	022	
4	Gródki Pierwsze	1	Turobin	002	085	8748
5	Gródki Pierwsze	2	Turobin	010	062	8749
6	Gródki Pierwsze	3	Turobin	031	077	8750
7	Gródki Pierwsze	4	Turobin	035	065	8751
8	Gródki Drugie	1	Turobin	049	064	8752
9	Gródki Drugie	2	Turobin	078	033	8753
10	Gródki Drugie	3	Turobin	090	022	8754
11	Gródki Drugie	4	Turobin	042	004	8755
12	Podlesie Duże	1	Turobin	245	016	8756
13	Podlesie Małe	1	Turobin	287	011	8757
14	Gaj Czernięciński	9	Turobin	237	075	8758
15	Żurawie	9	Turobin	240	079	
16	Żurawie	10	Turobin	255	076	
17	Żurawie	11	Turobin	291	113	8761
18	Żurawie	12	Turobin	283	115	8762
19	Żurawie	13	Turobin	259	113	8763
20	Żurawie	14	Turobin	270	124	8764
21	Żurawie	15	Turobin	272	132	8765
22	Żurawie	16	Turobin	266	132	8766
23	Żurawie	17	Turobin	262	132	8767
24	Żurawie	18	Turobin	254	135	8768
25	Żurawie	19	Turobin	239	157	8769
26	Żurawie	20	Turobin	252	162	8770
27	Żurawie	21	Turobin	260	158	8771
28	Żurawie	22	Turobin	286	150	8772
29	Żurawie	23	Turobin	294	147	8773

30	Żurawie	24	Turobin	279	163	8774
31	Żurawie	25	Turobin	272	161	8775
32	Żurawie	26	Turobin	261	168	8776
33	Żurawie	27	Turobin	244	174	8777
34	Żurawie	28	Turobin	236	180	8778
35	Czernięcin Główny	11	Turobin	297	179	8779
36	Czernięcin Główny	12	Turobin	294	184	8780
37	Czernięcin Główny	13	Turobin	290	188	8781
38	Czernięcin Główny	14	Turobin	288	192	8782
39	Czernięcin Główny	15	Turobin	283	175	8783
40	Czernięcin Główny	16	Turobin	278	198	8784
41	Czernięcin Główny	17	Turobin	288	204	8785
42	Czernięcin Główny	18	Turobin	272	201	8786
43	Czernięcin Główny	19	Turobin	268	205	8787
44	Rokitów	5	Turobin	232	206	8788
45	Rokitów	6	Turobin	227	207	8789
46	Rokitów	7	Turobin	224	210	8790
47	Rokitów	8	Turobin	216	210	8791
48	Rokitów	9	Turobin	204	210	8792
49	Rokitów	10	Turobin	198	210	8793
50	Rokitów	11	Turobin	223	203	8794
51	Rokitów	12	Turobin	219	200	8795
52	Rokitów	13	Turobin	213	201	8796
53	Rokitów	14	Turobin	220	189	8797
54	Rokitów	15	Turobin	232	189	8798
55	Rokitów	16	Turobin	231	183	8799
56	Rokitów	17	Turobin	226	167	8800
57	Rokitów	18	Turobin	217	183	8801
58	Rokitów	19	Turobin	212	190	8802
59	Rokitów	20	Turobin	206	182	8803
60	Rokitów	21	Turobin	194	184	8804
61	Rokitów	22	Turobin	176	185	8805
62	Rokitów	23	Turobin	161	195	8806

63	Rokitów	24	Turobin	192	204	8807
64	Rokitów	25	Turobin	186	202	8808
65	Rokitów	26	Turobin	182	206	8809
66	Rokitów	27	Turobin	175	208	8810
67	Załawcze	3	Turobin	136	199	8811
68	Zagroble	7	Turobin	098	203	8812
69	Gródki Pierwsze	5	Turobin			Mk/Kd/3
70	Gródki Pierwsze	6	Turobin			Mk/Kd/4
71	Gródki Pierwsze	7	Turobin			Mk/Kd/5
72	Gródki Drugie	5	Turobin			Mk/Kd/7
73	Gródki Drugie	6	Turobin			Mk/Kd/8
74	Gródki Drugie	7	Turobin			Mk/Kd/9

Lp.	Nr Obsz. AZP	Nr st/o b	Miejscowość	Nr st/ mie	Gmina	Kultura	Chronologia
1	87-84	1	CZERNECIN GŁ.	1	Turobin		OKR.WCZ.ŚRED.
2	87-84	2	CZERNECIN POD.	1	Turobin	G.CZERNICZ	WCZ.OKE.EB
3	87-84	13	CZERNECIN GŁ.	2	Turobin	?	NEOLIT
4							
5						TRZCINIECKA	II OKR.EB
6						ŁUŻYCKA	EP.BRAZU
7							OKR.ŚREDNIOW.
8						PRADZIEJOWA	NIEOKREŚLONA
9	87-84	14	CZERNECIN GŁ.	3	Turobin	?	WCZ.OKR.EB
10						ŁUŻYCKA	EP.BRAZU
11						WCZ.ŚREDN.	VIII-X W.
12						WCZ.ŚREDN.	XII-XIII W.
13						ŚREDNIOW.	XIII-XV W.
14						PRADZIEJOWA	NIEOKREŚLONA
15	87-84	15	CZERNECIN GŁ.	4	Turobin	TRZCINIECKA	II OKR.EB
16						ŁUŻYCKA	EP.BRAZU
17	87-84	16	CZERNECIN GŁ.	5	Turobin	PRADZIEJOWA	NIEOKREŚLONA
18	87-84	17	CZERNECIN POD.		Turobin	WCZ.ŚREDN.	IX-X W.
19	87-84	18	CZERNECIN POD.	3	Turobin		OKR.ŚREDNIOW
21						PRADZIEJOWA	NIEOKREŚLONA
22	87-84	19	CZERNECIN POD.	4	Turobin	?	WCZ.OKR.EB?
23	87-84	20	CZERNECIN POD.	5	Turobin	PRADZIEJOWA	NIEOKREŚLONA
24	87-84	21	CZERNECIN POD.	6	Turobin	PRADZIEJOWA	NIEOKREŚLONA
25							
26	87-84	22	CZERNECIN	7	Turobin	KAK	NEOLIT

27			POD.			MIERZANOW.	I OKR.EB
28						TRZCINIECKA	II OKR.EB
29						ŁUŻYCKA	IV OKR.EB
30						PRZEWORSKA	OWR
31							OKR.WCZ.ŚRED
32							OKR.ŚREDNIOW.
33							OKR.NOWOŻYT.
34						PRADZIEJOWA	NIEOKREŚLONA
35	87-84	23	CZERNEĆCIN POD.	8	Turobin	?	WCZ.OKR.EB
36							OKR.WCZ.ŚRED.
37	87-84	24	CZERNEĆCIN POD.	9	Turobin	ŁUŻYCKA	EP.BR/HALSZT
38	87-84	25	CZERNEĆCIN POD.	10	Turobin	ŁUŻYCKA	EP.BRAŻU
39	87-84	26	CZERNEĆCIN POD.	11	Turobin	ŁUŻYCKA	EP.BRAŻU
40						WCZ.ŚREDN.	IX-X W.
41						WCZ.ŚREDN.	XII-XIII W.
42						PRADZIEJOWA	NIEOKREŚLONA
43	87-84	27	CZERNEĆCIN POD.	12	Turobin	KPL	NEOLIT
44						?	WCZ.OKR.EB
45						TRZCINIECKA	II OKR.EB
46						ŁUŻYCKA	EP.BRAŻU
47							OKR.WCZ.ŚREDN.
48							OKR.ŚREDN.
49						PRADZIEJOWA	NIEOKREŚLONA
50	87-84	28	NOWA WIEŚ	1	Turobin	TRZCINIECKA	II OKR.EB
51	87-84	29	NOWA WIEŚ	2	Turobin	KPL?	NEOLIT
52						? WCZ.OKE.EB	
53						TRZCINIECKA	II OKR.EB
54						ŁUŻYCKA	EP.BRAŻU
55							OKR.ŚREDNIOW.
56	87-84	30	NOWA WIEŚ	3	Turobin		OKR.ŚREDNIOW.
57						PRADZIEJOWA	NIEOKREŚLONA
58	87-84	31	NOWA WIEŚ	4	Turobin	?	NEOLIT
59						?	WCZ.OKR.EB
60						TRZCINIECKA	II OKR.EB
61						ŁUŻYCKA	IV OKR.EB
62							OKR.WCZ.ŚREDN.
63							OKR.ŚREDNIOW.
64	87-84	32	NOWA WIEŚ	5	Turobin	TRZCINIECKA	II OKR.EB
65						ŁUŻYCKA	EP.BR/HALSZT
66						PRADZIEJOWA	NIEOKREŚLONA
67	87-84	33	NOWA WIEŚ	6	Turobin	WCZ.ŚREDN.	XII-XIII W.
68	87-84	34	NOWA WIEŚ	7	Turobin	ŁUŻYCKA	EP.BRAŻU
69	87-84	35	NOWA WIEŚ	8	Turobin		OKR.WCZ.ŚRED.
70							OKR.ŚREDNIOW.
71	87-84	36	NOWA WIEŚ	9	Turobin		OKR.WCZ.ŚRED.
72	87-84	37	NOWA WIEŚ	10	Turobin	TRZCINIECKA	II OKR.EB
73						ŁUŻYCKA	EP.BRAŻU
74							OKR.WCZ.ŚREDN.
75							OKR.ŚREDNIOW.
76	87-84	38	NOWA WIEŚ	11	Turobin	?	NEOLIT
77	87-84	39	NOWA WIEŚ	12	Turobin	?	NEOLIT

78	87-84	40	NOWA WIEŚ	13	Turobin		OKR.WCZ.ŚREDN.
79	87-84	41	ŻURAWIE	1	Turobin	?	EP.BRAŻU
80	87-84	42	ŻURAWIE	2	Turobin	?	NEOLIT
81						?	WCZ.OKR.EB
82							OKR.WCZ.ŚREDN.
83						PRADZIEJOWA	NIEOKREŚLONA
84	87-84	43	ŻURAWIE	3	Turobin	PRADZIEJOWA	NIEOKREŚLONA
85	87-84	44	ŻURAWIE	4	Turobin	ŁUŻYCKA	EP.BRAŻU
							OKR.WCZ.ŚREDN.
87						PRADZIEJOWA	NIEOKREŚLONA
88	87-84	45	ŻURAWIE	5	Turobin	?	WCZ.OKR.EB
89						ŁUŻYCKA	EP.BRAŻU
90							OKR.ŚREDNIOW.
91						PRADZIEJOWA	NIEOKREŚLONA
92	87-84	46	ŻURAWIE	6	Turobin	?	WCZ.OKR.EB
93							OKR.WCZ.ŚREDN.
94							OKR.ŚREDNIOW.
95	87-84	47	ŻURAWIE	7	Turobin	PRADZIEJOWA	NIEOKREŚLONA
96	87-84	48	ŻURAWIE	8	Turobin	PRADZIEJOWA	NIEOKREŚLONA
97	87-84	49	GAJ CZERNIEĆ.	1	Turobin	?	NEOLIT
98						STRZYŻOWSKA	I OKR.EB
99						?	WCZ.OKR.EB
100						ŁUŻYCKA	EP.BRAŻU
101							OKR.WCZ.ŚREDN.
102						PRADZIEJOWA	NIEOKREŚLONA
103	87-84	50	GAJ CZERNIEĆ.	2	Turobin	?	WCZ.OKR.EB
104							OKR.WCZ.ŚREDN.
105	87-84	51	GAJ CZERNIEĆ.	3	Turobin	PRADZIEJOWA	NIEOKREŚLONA
106	87-84	52	GAJ CZERNIEĆ.	4	Turobin	PRADZIEJOWA	NIEOKREŚLONA
107	87-84	53	GAJ CZERNIEĆ.	5	Turobin	PRADZIEJOWA	NIEOKREŚLONA
108	87-84	54	GAJ CZERNIEĆ.	6	Turobin	WCZ.ŚREDN.	IX-X W.
109						PRADZIEJOWA	NIEOKREŚLONA
110	87-84	55	GAJ CZERNIEĆ.	7	Turobin	PRADZIEJOWA	NIEOKREŚLONA
111	87-84	56	GAJ CZERNIEĆ.	8	Turobin	TRZCINIEC?	II OKR.EB
112							OKR.WCZ.ŚREDN.
113							OKR.ŚREDNIOW.
114	87-84	57	WÓLKA CZERNIEĆ.	1	Turobin		OKR.WCZ.ŚREDN.
115	87-84	58	WÓLKA CZERNIEĆ.	2	Turobin	PRADZIEJOWA	NIEOKREŚLONA
116	87-84	59	WÓLKA CZERNIEĆ.	3	Turobin	PRADZIEJOWA	NIEOKREŚLONA
117	87-84	60	WÓLKA CZERNIEĆ.	4	Turobin	ŁUŻYCKA	EP.BRAŻU
118						PRADZIEJOWA	NIEOKREŚLONA
119	87-84	61	WÓLKA CZERNIEĆ.	5	Turobin	?	WCZ.OKR.EB
120	87-84	62	WÓLKA CZERNIEĆ.	6	Turobin	PRADZIEJOWA	NIEOKREŚLONA
121	87-84	63	WÓLKA CZERNIEĆ.	7	Turobin	ŁUŻYCKA	V.OKR.EB
122						WCZ.ŚREDN.	X-XII W.
123						WCZ.ŚREDN.	XII-XIII W.
124						PRADZIEJOWA	NIEOKREŚLONA
125	87-84	64	WÓLKA CZERNIEĆ.	8	Turobin	?	WCZ.OKR.EB
126							OKR.ŚREDNIOW

127						PRADZIEJOWA	NIEOKREŚLONA
128	87-84	65	WÓLKA CZERNIEC.	9	Turobin	ŁUŻYCKA	EP.BRAŻU
129	87-84	66	WÓLKA CZERNIEC.	10	Turobin	?	WCZ.OKR.EB
130	86-83	1	TUROBIN	1	Turobin	PRADZIEJOWA	PALEOLIT SCH. NEOLIT
131							
132	86-83	2	TUROBIN	2	Turobin	PRADZIEJOWA	OKR.RZYM.
133	86-83	3	TUROBIN	3	Turobin	ŚWIDERSKA	
134						MAGDALEŃSKA	
135						PRADZIEJOWA	
136						PRZEWORSKA	
137	86-83	4	OLSZANKA	1	Turobin	PRADZIEJOWA	
138	86-83	5	ZAGROBLE	1	Turobin		1794,1911
139	86-83	6	TUROBIN	4	Turobin		ŚREDN. XVII W.
140	86-83	7	TUROBIN	5	Turobin	W.E.B	
141	86-83	8	TUROBIN	6	Turobin	PRADZIEJOWA	
142	86-83	9	TUROBIN	7	Turobin	PRADZIEJOWA	OKR.RZYM.XVII
143	86-83	10	TUROBIN	8	Turobin	PRADZIEJOWA	BRAŻ
144							WCZ.ŚRED.
145							XVII
146	86-83	11	TUROBIN	9	Turobin	PRADZIEJOWA	
147	86-83	12	TUROBIN	10	Turobin	PRADZIEJOWA	NEOLIT
148						ŁUŻYCKA	BRAŻ
149	86-83	13	TUROBIN	11	Turobin	K.MIERZ.	BRAŻ
150	86-83	14	TUROBIN	12	Turobin	PRADZIEJOWA	
151	86-83	15	TUROBIN	13	Turobin	PRADZIEJOWA	
152	86-83	16	TUROBIN	14	Turobin	P.LEJK.	NEOLIT
153						MIERZANOWICKA	BRAŻ
154	86-83	17	TUROBIN	15	Turobin	PRADZIEJOWA	
155	86-83	18	TUROBIN	16	Turobin	PRADZIEJOWA	
156	86-83	19	TUROBIN	17	Turobin	PRADZIEJOWA	NEOLIT
157	86-83	20	TUROBIN	18	Turobin	PRADZIEJOWA	
158	86-83	21	TUROBIN	19	Turobin	W.E.B.	
159	86-83	22	TUROBIN	20	Turobin	PRADZIEJOWA	WCZ.ŚREDN.
160	86-83	23	TUROBIN	21	Turobin	PRADZIEJOWA	
161	86-83	24	TUROBIN	22	Turobin	P.LEJK	NEOLIT
162						W.E.B.	BRAŻ
163						ŁUŻYCKA	WCZ.ŚREDN.
164						PRADZIEJOWA	
165	86-83	25	TUROBIN	23	Turobin	PRADZIEJOWA	
166	86-83	26	TUROBIN	24	Turobin	PRADZIEJOWA	XVI,XVII
167	86-83	27	TUROBIN	25	Turobin	PRADZIEJOWA	XVI,XVII
168	86-83	28	TUROBIN	26	Turobin	PRADZIEJOWA	
169	86-83	29	TUROBIN	27	Turobin	PRADZIEJOWA	
170	86-83	30	TUROBIN	28	Turobin	PRADZIEJOWA	
171	86-83	31	TUROBIN	29	Turobin	PRADZIEJOWA	
172	86-83	32	ŻABNO KOL.	1	Turobin	W.E.B.	
173						PRADZ.	
174	86-83	33	ŻABNO KOL.	2	Turobin	PRADZIEJOWA	NEOLIT
175	86-83	34	ŻABNO KOL.	3	Turobin	TRZCINIECKA	BRAŻ
176	86-83	35	ŻABNO KOL.	4	Turobin	PRADZIEJOWA	NEOLIT
						MIERZANOWIC.	BRAŻ
177	86-83	36	ŻABNO KOL.	5	Turobin	PRADZIEJOWA	
178	86-83	37	ŻABNO KOL.	6	Turobin	PRADZIEJOWA	
179	86-83	38	ŻABNO KOL.	7	Turobin	PRADZIEJOWA	NEOLIT
180							BRAŻ

181							ŚREDNIOW.
182	86-83	39	ŻABNO KOL.	8	Turobin	C.W.	NEOLIT
183						TRZCINIECKA	BRĄZ
184	86-83	40	ŻABNO KOL.	9	Turobin	PRADZIEJOWA	NEOLIT
185						MIERZANOWIC.	BRĄZ
186						TRZCINIECKA	ŚREDN.
187	86-83	41	ŻABNO KOL.	10	Turobin	MIERZANOWIC.	BRĄZ
188							ŚREDNIOW
189	86-83	42	ŻABNO KOL.	11	Turobin	PRADZIEJOWA	
190	86-83	43	ŻABNO KOL.	12	Turobin	PRADZIEJOWA	
191	86-83	44	ŻABNO KOL.	13	Turobin	PRADZIEJOWA	
192	86-83	45	ŻABNO KOL.	14	Turobin	W.E.B.	
193						PRADZIEJOWA	
194	86-83	46	ŻABNO KOL.	15	Turobin	PRADZIEJOWA	XV
195	86-83	47	ŻABNO KOL.	16	Turobin	PRADZIEJOWA	
196	86-83	48	ŻABNO KOL.	17	Turobin	W.C.B.	BRĄZ
197							WCZ.ŚREDN.
198	86-83	49	ŻABNO KOL.	18	Turobin	PRADZIEJOWA	
199	86-83	50	ŻABNO KOL.	19	Turobin	PRADZIEJOWA	
200	86-83	51	ŻABNO KOL.	20	Turobin	PRADZIEJOWA	
201	86-83	52	ŻABNO KOL.	21	Turobin	PRADZIEJOWA	
202	86-83	53	CZERNIĘCIN GŁ.	6	Turobin	PRADZIEJOWA	
203	86-83	54	CZERNIĘCIN GŁ.	7	Turobin	PRADZIEJOWA	NEOLIT
204	86-83	55	CZERNIĘCIN GŁ.	8	Turobin		
205	86-83	56	CZERNIĘCIN GŁ.	9	Turobin	MIERZANOWIC.	BRĄZ
206						PRADZIEJOWA	
207	86-83	57	CZERNIĘCIN GŁ.	10	Turobin	PRADZIEJOWA	NEOLIT
208	86-83	58	ELIZÓWKA	1	Turobin	PRADZIEJOWA	
209	86-83	59	ELIZÓWKA	2	Turobin	PRADZIEJOWA	NEOLIT
210	86-83	60	ELIZÓWKA	3	Turobin	PRADZIEJOWA	
211	86-83	61	ELIZÓWKA	4	Turobin	W.E.B.	
212						TRZCINIECKA	BRĄZ
213						PRADZIEJOWA	
214	86-83	62	ELIZÓWKA	5	Turobin	PRADZIEJOWA	
215	86-83	63	ELIZÓWKA	6	Turobin	PRADZIEJOWA	
216	86-83	64	ELIZÓWKA	7	Turobin	PRADZIEJOWA	
217	86-83	65	ELIZÓWKA	8	Turobin	PRADZIEJOWA	
218	86-83	66	ELIZÓWKA	9	Turobin	TRZCINIECKA	BRĄZ
219							ŚREDNIOW.
220	86-83	67	ELIZÓWKA	10	Turobin	MIERZANOWIC.	BRĄZ
221	86-83	68	ELIZÓWKA	11	Turobin	PRADZIEJOWA	ŚREDN.
222	86-83	69	ELIZÓWKA	12	Turobin	PRADZIEJOWA	NEOLIT
223	86-83	70	ROKITÓW	1	Turobin	PRADZIEJOWA	XVII
224	86-83	71	ROKITÓW	2	Turobin	PRADZIEJOWA	
225	86-83	72	ROKITÓW	3	Turobin	PRADZIEJOWA	XVI,XVII
226	86-83	73	ROKITÓW	4	Turobin	PRADZIEJOWA	
227	86-83	74	GUZÓWKA KOL.	1	Turobin	PRADZIEJOWA	
228	86-83	75	GUZÓWKA KOL.	2	Turobin		
229	86-83	76	GUZÓWKA KOL.	3	Turobin		
230	86-83	77	GUZÓWKA KOL.	4	Turobin	PRADZIEJOWA	
231	86-83	78	GUZÓWKA KOL.	5	Turobin	PRADZIEJOWA	ŚREDNIOW
232	86-83	79	GUZÓWKA KOL.	6	Turobin	W.E.B.	ŚREDNIOW
233						PRADZIEJOWA	
234	86-83	80	ŻABNO	1	Turobin	PRADZIEJOWA	
235	86-83	81	ŻABNO	2	Turobin	PRADZIEJOWA	
236	86-83	82	ŻABNO	3	Turobin	PRADZIEJOWA	
237	86-83	83	ŻABNO	4	Turobin	PRADZIEJOWA	ŚREDNIOW

238	86-83	84	ŻABNO	5	Turobin	PRADZIEJOWA	BRAŻ
239	86-83	85	ŻABNO	6	Turobin	PRADZIEJOWA	
240	86-83	86	ŻABNO	7	Turobin	PRADZIEJOWA	
241	86-83	87	ŻABNO	8	Turobin	PRADZIEJOWA	
242	86-83	88	ŻABNO	9	Turobin	PRADZIEJOWA	BRAŻ
243							WCZ.ŚREDN.
244							ŚREDNIOW.
245	86-83	89	ŻABNO	10	Turobin	PRADZIEJOWA	
246	86-83	90	ZAGROBLE	2	Turobin	ŁUŻYCKA	BRAŻ
247						PRADZIEJOWA	ŚREDNIOW
248	86-83	91	ZAGROBLE	3	Turobin	PRADZIEJOWA	
249	86-83	92	ZAGROBLE	4	Turobin	W.E.B.	
250						PRADZIEJOWA	OKR.RZYM.
251							W.ŚREDN.
252	86-83	93	ZAGROBLE	5	Turobin	PRADZIEJOWA	NEOLIT
253						MIERZANOWIC.	BRAŻ
254						TRZCINIECKA	W.ŚREDN.
255						ŁUŻYCKA	
256	86-83	94	ZAGROBLE	6	Turobin	PRADZIEJOWA	ŚREDN.,XVII
257	86-83	95	ZAŁAWCZE	1	Turobin	PRADZIEJOWA	ŚREDN.,XVII
258	86-83	96	ZAŁAWCZE	2	Turobin	PRADZIEJOWA	
259	86-83	97	OLSZANKA	2	Turobin	PRADZIEJOWA	
260	86-83	98	OLSZANKA	3	Turobin	W.E.B.	BRAŻ
262						PRADZIEJOWA	W.ŚREDNIOW
263	86-83	99	OLSZANKA	4	Turobin	PRADZIEJOWA	
264	86-83	100	OLSZANKA	5	Turobin	PRADZIEJOWA	
265	86-83	101	OLSZANKA	6	Turobin	PRADZIEJOWA	
266	86-83	102	TARNAWA MAŁA	1	Turobin	W.E.B.	ŚREDNIOW
267						PRADZIEJOWA	
268	86-83	103	TARNAWA MAŁA	2	Turobin	ŁUŻYCKA	BRAŻ
269	86-83	104	TARNAWA MAŁA	3	Turobin	PRADZIEJOWA	BRAŻ
270	86-83	105	TARNAWA MAŁA	4	Turobin	ŁUŻYCKA	BRAŻ
271	86-83	106	TARNAWA MAŁA	5	Turobin	PRADZIEJOWA	
272	86-83	107	TARNAWA MAŁA	6	Turobin	W.C.B.	
273	86-83	108	TARNAWA MAŁA	7	Turobin	PRADZIEJOWA	NEOLIT
274						MIERZANOWIC.	BRAŻ
275	86-83	109	TARNAWA MAŁA	8	Turobin	PRADZIEJOWA	
276	86-84	47	ZABŁOCIE	1	Turobin	K.PUCH.LEJK.	NEOLIT
277						NIEOKREŚLONA	BRAŻ
278							XVIII-XIX W.
279	86-84	48	ZABŁOCIE	2	Turobin	NIEOKREŚLONA	NEOLIT
280							BRAŻ
281	86-84	49	ZABŁOCIE	3	Turobin	NIEOKREŚLONA	NEOLIT
282							BRAŻ
283	86-84	50	ZABŁOCIE	4	Turobin	NIEOKREŚLONA	NEOLIT
284							BRAŻ
285	86-84	51	ZABŁOCIE	5	Turobin	TRZCINIECKA	W.BRAŻ
286	86-84	52	ZABŁOCIE	6	Turobin	NIEOKREŚLONA	W.BRAŻ
287	86-84	53	ZABŁOCIE	7	Turobin		
288	86-84	54	ZABŁOCIE	8	Turobin	NIEOKREŚLONA	NEOLIT
289						TRZCINIECKA	W.BRAŻ
290	86-84	55	ZABŁOCIE	9	Turobin	MIERZANOWIC.	W.BRAŻ
291						PRADZIEJOWA	
292	86-84	56	ZABŁOCIE	10	Turobin	NIEOKREŚLONA	NEOLIT
293	86-84	57	ZABŁOCIE	11	Turobin	MIERZANOWIC.	W.BRAŻ
294						PRADZIEJOWA	
295	86-84	58	ZABŁOCIE	12	Turobin	PRADZIEJOWA	

296	86-84	59	ZABŁOCIE	13	Turobin	TRZCINIECKA	W.BRAŹ
297	86-84	60	ZABŁOCIE	14	Turobin	MIERZANOWIC.	W.BRAŹ
298							XVIII W.